

ביאור בדרך אפשר

1 יֵאָרְצִיט יו"ד שבת הוא יום השנה להסתלקותה של כבוד אמו זקנתו.
 2 הַרְפְּנִית הַצְדִּיקִית מֵרַת רַבָּה נִשְׁמְתָה עֵדָן סבתו של הרבי הרי"צ
 3 אם אביו הרבי הרש"ב, אשת סבו הרבי מהר"ש (נסתלקה בשנת תרע"ד)
 4 זְכוּתָה יִגַן עֲלֵינוּ שאף הוא נסתלק ביום זה, בשנת תש"י ולאחר מעשה
 5 התברר כי מסר את המאמר הזה
 6 לפרסום ליום הסתלקותו.
 7 הקדוש ברוך הוא אומר לבני
 8 ישראל:
 9 "בְּאֵתִי לִגְנִי אֲחֵתִי
 10 כְּלָה", וְאֵיתָא מובא
 11 בַּמְדַּרְשׁ רַבָּה (בַּמְקוֹמוֹ עַל
 12 פסוק זה בשיר השירים) "לִגְן
 13 אֵין פְּתִיב פְּאָן אֶלָּא לִגְנִי,
 14 לִגְנוּנִי, לְמָקוֹם שְׁהִיָּה
 15 עֲקָרִי בַּתְּחִלָּה", בפסוק לא
 16 נאמר "לגן" סתם אלא "לגני"
 17 שמשמעו הגן שלי, המקום שבו
 18 יש לי עונג והנאה מכבר דְּעַקָר
 19 שְׂכִינָה בַּתְּחִתּוּנִים הֵיִתָּה,
 20 עם בריאת העולם עיקר השכינה
 21 שרתה בעולמות התחתונים
 22 שבאותה שעה היו כלי ראוי
 23 להשראת השכינה וְעַל יְדֵי
 24 חֲטָא עֵץ הַדַּעַת החטא
 25 הראשון שהיה בתחילת הבריאה
 26 נִסְתַּלְקָה הַשְּׂכִינָה מֵאֶרֶץ
 27 ועלתה לְרַקִּיעַ הראשון מבין
 28 שבעת הרקיעים, וְעַל יְדֵי
 29 חֲטָא קִזַּן וְאֲנוּשׁ נִסְתַּלְקָה
 30 הַשְּׂכִינָה ועלתה מֵרַקִּיעַ א'
 31 לְב' וְג', כלומר, בעקבות
 32 חטא קין השכינה נסתלקה
 33 מהרקיע הראשון ועלתה לרקיע
 34 השני ובעקבות חטא אנוש
 35 נסתלקה השכינה מהרקיע השני
 36 ועלתה לרקיע השלישי וְאַחַר כֵּן בְּדוֹר הַמַּבּוּל בעקבות חטאי אותו
 37 דור נִסְתַּלְקָה השכינה מֵרַקִּיעַ ג' לְד', וכדאיתא מובא בַּמְדַּרְשׁ
 38 רַבָּה עַל פְּסוּק "וַיִּשְׁמַע אֱדָם הָרִאשׁוֹן אֶת קוֹל הַיְוָ" אֱלֹקִים
 39 מִתְּהִלָּה בְּגֵן עֵדֶן - אָמַר רַבִּי אַבְא, מִתְּהִלָּה אֵין פְּתִיב פְּאָן
 40 אֶלָּא מִתְּהִלָּה, הפסוק מדייק ואומר "מתהלך" ולא "מהלך" להורות
 41 שה'הליכה" (כביכול) של הקדוש-ברוך-הוא בן-עֵדֶן לא הייתה הליכה רגילה

ביאור בדרך אפשר

אלא, קַפְּץ וְאָזַל קַפְּץ וְאָזַל", קופץ והולך, קופץ והולך, וגם מדרש
 זה רומז על כך שבהשראת השכינה למטה היו שינויים ולאורך הדורות בדרך
 של קפיצה ודילוג, היינו סילוק השכינה מהארץ לרקיע וְאַחַר כֵּן אחרי
 ששבעה חטאים בזמנים שונים גרמו את סילוק השכינה מהארץ לרקיע

השביעי עֲמָדוֹ שְׂבָעָה
 צְדִיקִים וְהוֹרִידוּ אֶת
 הַשְּׂכִינָה בחזרה מהרקיע
 השביעי עד לְמִטָּה בארץ,
 אַבְרָהָם הראשון מבין שבעת
 הצדיקים האמורים זָכָה
 וְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה
 מֵרַקִּיעַ ז' לוי, וַיִּצְחָק
 מו' לְה', וכך הלאה עד פי
 מִשֵּׁה שֶׁהוּא הַשְּׂבִיעִי
 (וְכָל הַשְּׂבִיעִין¹ חֲבִיבִין)
 הוֹרִידוּ את עיקר השכינה
 להיות שורה לְמִטָּה בְּאֶרֶץ.
 וְעַקָר גְּלוּי אֱלֹקוֹת לאחר
 שהשראת השכינה חזרה להיות
 כאן למטה בארץ הִיָּה בְּבֵית
 הַמִּקְדָּשׁ, דְּכַתִּיב "וַעֲשׂוּ
 לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֵתִי
 בְּתוֹכְכֶם", בְּתוֹכוֹ לֹא
 נֶאֱמַר אֶלָּא בְּתוֹכְכֶם, אף
 שמאחר והביטוי "ושכנתי"
 מתייחס לבית המקדש, הפסוק
 היה צריך לומר "ושכנתי בתוכו"
 בלשון יחיד, בכל זאת אמר
 "בתוכם" כי הכוונה היא בְּתוֹךְ
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד מבני ישראל,
 וְזֶהוּ הפירוש הפנימי בפסוק
 "צְדִיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ
 וַיִּשְׁכְּנוּ לְעַד עֲלֵיהָ",
 דְּצְדִיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ
 שֶׁהוּא גֵן עֵדֶן, מִפְּנֵי מָה,

בס"ד*, שבת פרשת בא יו"ד שבת,
 ה'תש"י

יֵאָרְצִיט כְּבוֹד אִמּוֹ זְקַנְתּוֹ הַרְפְּנִית הַצְדִּיקִית
 מֵרַת רַבָּה נִשְׁמְתָה עֵדָן זְכוּתָה יִגַן עֲלֵינוּ

"בְּאֵתִי לִגְנִי אֲחֵתִי כְּלָה", וְאֵיתָא בַּמְדַּרְשׁ רַבָּה
 (בַּמְקוֹמוֹ) "לִגְן אֵין פְּתִיב פְּאָן אֶלָּא לִגְנִי,
 לִגְנוּנִי, לְמָקוֹם שְׁהִיָּה עֲקָרִי בַּתְּחִלָּה", דְּעַקָר שְׂכִינָה
 בַּתְּחִתּוּנִים הֵיִתָּה, וְעַל יְדֵי חֲטָא עֵץ הַדַּעַת נִסְתַּלְקָה
 הַשְּׂכִינָה מֵאֶרֶץ לְרַקִּיעַ, וְעַל יְדֵי חֲטָא קִזַּן וְאֲנוּשׁ נִסְתַּלְקָה
 הַשְּׂכִינָה מֵרַקִּיעַ א' לְב' וְג', וְאַחַר כֵּן בְּדוֹר הַמַּבּוּל
 נִסְתַּלְקָה מֵרַקִּיעַ ג' לְד', וְכַדְאֵיתָא בַּמְדַּרְשׁ רַבָּה עַל פְּסוּק
 "וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹל הַיְוָ" אֱלֹקִים מִתְּהִלָּה בְּגֵן - אָמַר רַבִּי
 אַבְא, מִתְּהִלָּה אֵין פְּתִיב פְּאָן אֶלָּא מִתְּהִלָּה, קַפְּץ וְאָזַל
 הַשְּׂכִינָה לְמִטָּה, אַבְרָהָם זָכָה וְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה מֵרַקִּיעַ
 ז' לוי, וַיִּצְחָק מו' לְה', עַד כִּי מִשֵּׁה שֶׁהוּא הַשְּׂבִיעִי (וְכָל
 הַשְּׂבִיעִין¹ חֲבִיבִין) הוֹרִידוּ לְמִטָּה בְּאֶרֶץ. וְעַקָר גְּלוּי
 אֱלֹקוֹת הֵיָּה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, דְּכַתִּיב "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ
 וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם", בְּתוֹכוֹ לֹא נֶאֱמַר אֶלָּא בְּתוֹךְ
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְזֶהוּ "צְדִיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ וַיִּשְׁכְּנוּ לְעַד
 עֲלֵיהָ", דְּצְדִיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ שֶׁהוּא גֵן עֵדֶן, מִפְּנֵי מָה,
 לְפִי שֶׁהֵם מְשֻׁפְּנִים (הֵינּוּ מִמְּשִׁיכִים) בְּחִינַת שׁוֹכֵן עַד²
 מְרוֹם וְקְדוּשׁ, שְׁהִיָּה בְּגְלוּי לְמִטָּה. וְזֶהוּ "בְּאֵתִי לִגְנִי
 לִגְנוּנִי, לְמָקוֹם שְׁהִיָּה עֲקָרוֹ בַּתְּחִלָּה", דְּעַקָר שְׂכִינָה

באיזו זכות יזכו הצדיקים לרשת את גן עדן לְפִי שֶׁהֵם מְשֻׁפְּנִים (הֵינּוּ
 מִמְּשִׁיכִים מלמעלה למטה וגורמים שתהיה התגלות של) אלוקות בְּחִינַת
 שׁוֹכֵן עַד² מְרוֹם וְקְדוּשׁ, שְׁהִיָּה בְּגְלוּי לְמִטָּה בארץ שהיא
 המקום הנמוך ביותר. וְזֶהוּ פירוש דברי המדרש שהובאו לעיל בתחילת
 המאמר "בְּאֵתִי לִגְנִי לִגְנוּנִי, לְמָקוֹם שְׁהִיָּה עֲקָרוֹ בַּתְּחִלָּה",
 דְּעַקָר שְׂכִינָה בַּתְּחִתּוּנִים הֵיִתָּה ועם בניית המשכן והמקדש חזרה

(* נדפס בספר המאמרים תש"י עמ' 111 ואילך. ההערות ומראי מקומות הם מכ"ק אדמו"ר. 1) ויקרא רבה פרשה כט, יא. - ראה גם כן סוף [מאמר] דיבור המתחיל החודש הזה ש"ת. 2) להעיר בענין "עד" מזוהר חלק ב ריש פרשת וארא ובביאורי הזוהר שם. לקוטי תורה [מאמר] דיבור המתחיל אלה פקודי פרק ו וביאורו פרק ד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 השראת השכינה להיות למטה כפי שהייתה בתחילת הבריאה לפני חטא עץ
 2 הדעת.
 3 וְהֶעֱנִין הוּא, דְהִנֵּה תְּכָלִית הַפְּנִינָה הַמְּטָרָה בְּבְרִיאַת וְהַתְּהוּוֹת
 4 הָעוֹלָמוֹת, הִיא כְּדַבְרֵי הַמְּדַרְשׁ דְּנִתְאַוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת
 5 לוֹ יִתְבָּרַךְ דִּירָה
 6 בַּתְּחִתּוֹנִים, שְׁיִהְיֶה גְלוּי
 7 אֶלְקוֹת לְמִטָּה וְכִפִּי שֶׁמְבֹאֵר
 8 עַל כֵּךְ בִּסְפָר הַתְּנַיָּא (פֶּרֶק לוֹ)
 9 אֲשֶׁר "לֹא שִׁיךְ לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ
 10 בְּחִינַת מַעֲלָה וּמִטָּה... אֵלֶּא...
 11 קוֹדֵם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם הִיָּה הוּא
 12 לְבַדּוֹ יִתְבָּרַךְ יַחֲדֵי וּמִיּוֹחַד וּמִמְלָא
 13 כֹּל הַמְּקוֹם הַזֶּה שֶׁבְּרָא בּוֹ הָעוֹלָם
 14 וְגַם עֵתָּה כֵּן הוּא לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ רַק
 15 שֶׁהִשְׁנִי הוּא אֶל הַמְּקַבְּלִים
 16 חִיּוֹתוֹ וְאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁמְקַבְּלִים
 17 עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים רַבִּים הַמְּכַסִּים
 18 וּמִסְתִּירִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ ... עַד
 19 שֶׁנִּבְרָא עוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי
 20 וְהַחֲמוּמֵי מִמֶּשׁ וְהוּא הַתְּחַתּוֹן
 21 בְּמִדְרֵיגָה שֶׁאֵין תְּחַתּוֹן לְמִטָּה
 22 מִמֶּנּוּ בַּעֲנִיין חֲסוֹר אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ...
 23 וְהִנֵּה תְּכָלִית הַשְּׁתַלְשֻׁלוֹת
 24 הָעוֹלָמוֹת וְיִירֵדָם מִמְּדֻרְגָה
 25 לְמִדְרֵגָה אֵינוֹ בְּשִׁבִּיל עוֹלָמוֹת
 26 הָעֲלִיּוֹנִים, הוֹאִיל וְלֹאֵם =אם
 27 הִיָּתָה הַמְּטָרָה וְהַתְּכָלִית לְהַגִּיעַ לְעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים מִצַּד מַעְלָתָם הִרִי הֵם בְּ
 28 יִרֵידָה מֵאוֹר פְּנִי יִתְבָּרַךְ [=בְּמִילָא יֵשׁ דְּבַר שֶׁהוּא יוֹתֵר גְּבוּהָ מֵהֵם] אֵלֶּא
 29 הַתְּכָלִית הוּא עוֹלָם הַזֶּה הַתְּחַתּוֹן" עַל יְדֵי עֲבוּדַת הָאָדָם, עַל יְדֵי
 30 אֲתַפְּסִיא כְּפִיִּת הַסְּטָרָא-אֲחָרָא וְהָרַע לְצַד הַקְּדוּשָׁה וְהַטּוֹב וְאֲתַתְּפִיא שֶׁל
 31 הַחוּשׁךְ וְהָעֵלֶם וְהַסְּטָרָה הַרוּחִנִּי לְאוֹר, וְכַהֲמִשׁךְ דְּבָרֵי רַבְּנֵי חֲזוֹן בְּתַנַּיָּא שֶׁם:
 32 "שִׁכְךָ עֲלֶיךָ בְּרִצּוֹנֵךְ יִתְבָּרַךְ לְהִיּוֹת נַחַת רוּחַ לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ כִּי אֲתַכְפִּיא סְטָרָא
 33 אֲחָרָא וְאֲתַתְּפִיא חֲשׂוֹכָא לְנִהוּרָא" כֵּךְ בִּסְפּוּפֵי שֶׁל דְּבַר הִיָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה יוֹתֵר
 34 גִּילּוּי אֱלֻקוֹת מֵאֲשֶׁר בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְכַאֲמֹר הַדְּבַר נִפְעַל עַל-יְדֵי עֲבוּדַת
 35 הָאָדָם דְּנִשְׁמָה תִּרְדַּד מֵהָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה לְעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי
 36 הַתְּחַתּוֹן לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוּף וּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְהֵם יַעֲלִימוּ וְיִסְתִּירוּ
 37 עַל אוֹר הַנִּשְׁמָה, וּבְכָל זֶה לְמִרוֹת הָעֵלֶם וְהַסְּטָרָה תִּפְעַל הַנִּשְׁמָה
 38 בְּרוּרָה הַפְּרָדָה שֶׁל הַטּוֹב שֶׁבּוּ מִן הָרַע שֶׁבּוּ וְהֵעֲלֵאתוּ לְקְדוּשָׁה וְיִפְּוֶךְ עֵידוֹן
 39 הַגּוּף וּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְגַם חֲלָקוֹ בְּעוֹלָם לְכָל יְהוּדֵי יֵשׁ חֶלֶק מְסוּיִם
 40 בְּעוֹלָם שֶׁהִבְיָרוּ וְהֵעֲלֵאתָ שֶׁל אוֹתוֹ חֶלֶק לְקְדוּשָׁה מוֹטְלִים עֲלָיו בְּפֶרֶט, וְעַל
 41 יְדֵי שֶׁהוּא בָּא בְּמַגַּע עִם אוֹתָם דְּבָרִים בְּעוֹלָם וּמִשְׁתַּמֵּשׁ לְעַנְיֵי תוֹרָה וּמִצְוֹת

42 או מנצל אותם בדרך של 'בכל דרכיך דעהו' ו'כל מעשיך יהיו לשם שמים'
 43 הוא מברר ומעלה אותם לקדושה.
 44 וְזֶהוּ "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם", בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד
 45 וְאֶחָד, וְהוּא שֶׁהִשְׁרַאת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפֶרֶט
 46 הִיא עַל יְדֵי הָעֲבוּדָה שֶׁל
 47 הָאָדָם בְּעֲבוּדַת הַבְּרוּרִים
 48 שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי
 49 בְּכַחֲשֵׁת אֲתַפְּסִיא כְּפִיִּת
 50 הָרַע וְהַתְּגַבְּרוֹת עֲלָיו
 51 וְאֲתַתְּפִיא הַפִּיכַת הַחוּשׁךְ
 52 לְאוֹר, וּכְמֵאֲמַר
 53 "כִּדְ 3 אֲתַתְּפִיא סְטָרָא
 54 אֲחָרָא אֲסִתְּלַק יְקָרָא
 55 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 56 בְּכוֹלְהוּ עֲלִמִין" כַּאֲשֶׁר
 57 הַסְּטָרָא אֲחָרָא (הַצַּד הָאֲחָר
 58 שֶׁאֵינוֹ צַד הַקְּדוּשָׁה) נִכְפִּית
 59 (כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים עֲלֶיהָ וּמְבַטְלִים
 60 אוֹתָהּ) מִתְּעַלָּה כְּבוֹרוֹ שֶׁל
 61 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל
 62 הָעוֹלָמוֹת.
 63 וְהִנֵּה מָה שְׂאוּמֵר הַזוּהָר
 64 שֶׁעֲבוּדַת הָאָדָם גּוֹרֶמֶת עֲלֶיהָ
 65 בְּכַבּוּד ה' "בְּכוֹלְהוּ
 66 עֲלִמִין", הַפְּנִינָה עַל
 67 מְדֻרְגַת הָאוֹר הָאֱלֻקִּי
 68 דְּהוּא בְּכוֹלְהוּ עֲלִמִין שֶׁהוּא [מֵאִיר] בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשׂוּהָ, וְהִנֵּנוֹ אוֹר
 69 הַסּוֹבֵב כָּל עֲלִמִין שְׂמֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשׂוּהָ, כְּמֵבֹאֵר בְּקַבְּלָה
 70 וְחִסְדוֹת שֶׁהָאוֹר הָאֱלֻקִּי בָּא לְעוֹלָם בְּשֵׁנֵי אוֹפְנִים הַנְּקָרָאִים "אוֹר הַסּוֹבֵב כָּל
 71 עֲלִמִין" וְ"אוֹר הַמְּמַלֵּא כָּל עֲלִמִין". אוֹר הַסּוֹבֵב הוּא הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר הָאֵינְסוּפִי
 72 הַבְּלָתִי מוֹגַבֵּל שֶׁמֵאִיר עַל כָּל הָעוֹלָמוֹת וְהַנְּבֹרָאִים בְּשׂוּהָ, וְנִקְרָא 'סוֹבֵב' עַל
 73 שֶׁם שֶׁמֵאִיר עַל הָעוֹלָמוֹת 'מִלְּמַעְלָה', מְבַלֵּי לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּתוֹכָם וְאוֹר הַמְּמַלֵּא הוּא
 74 הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר כְּפִי שֶׁבָּא בְּגִבּוּל וְצִמְצוּם בְּהַתְּאֵמָה לְכָל עוֹלָם וְלִכְּלֵ נִבְרָא לְפִי
 75 עַנְיֵינוֹ וּמִתְלַבֵּשׁ כְּכָל אֶחָד מֵהֵם בְּפִנְיּוֹת דְּבְּעוֹלָמוֹת הָרִי יֵשׁ חֲלוּקִי
 76 מְדֻרְגּוֹת, הָעוֹלָמוֹת נִבְדָּלִים זֶה מִזֶּה בְּרִדְגָתָם, הֵינֵנוּ בְּאִיּוֹ מִידָה הָאוֹר הָאֱלֻקִּי
 77 מֵאִיר בְּהֵם דְּאֵינּוּ דוּמָה עוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים לְעוֹלָמוֹת תְּחִתּוֹנִים,
 78 וְהַהֲבֵדֵל בֵּינֵיהֶם הוּא דְּבְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים מֵאִיר הָאוֹר הָאֱלֻקִּי
 79 בְּגִלּוּי, וּבְּעוֹלָמוֹת הַתְּחִתּוֹנִים הָאוֹר הָאֱלֻקִּי אֵינוֹ מֵאִיר בְּגִלּוּי
 80 כָּל כָּךְ, וְיֵשׁ שְׂהָאוֹר בָּא בְּכַחֲשֵׁת הָעֵלֶם וְהַסְּטָרָה, הֵינֵנוּ שֶׁלֹּא זֶה
 81 בְּלִבְדּוֹ שֶׁאֵינוֹ מֵאִיר בְּגִלּוּי כִּי-כֵּן אֵלֶּא אֵינוֹ מֵאִיר כִּלְלֵ (וּמִידַת הַגִּילּוּי הִיא
 82 הַהֲבֵדֵל בֵּין הָעוֹלָמוֹת, כִּי בְּעֵצֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא כְּכָל מְקוֹם בְּשׂוּהָ

3 (ראה תניא פרק כז. לוקטי תורה ריש פרשת פקודי. שם פרשת חוקת [מאמר] דיבור המתחיל על כן יאמרו פרק ב.

ביאור בדרך אפשר

1 ומצידו "מעלה" ו"מטה" שווים אלא שמצד העולמות יש הבדל עד כמה האור
2 מאיר בהם בגלוי) **וְיֵשׁ בְּזֶה חֲלוּקֵי מַדְרָגוֹת**, הבדלי דרגות, באיזו מידה
3 האור האלוקי המאיר באותו עולם גלוי או נעלם ונסתר **וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב "אֶף**
4 **יָדִי יִסְדֶּה אֶרֶץ וְיִמְיָנִי טִפְחָה שְׁמַיִם"**, **וְאֵיתָא** ומוכבא על פסוק זה
5 **בַּמִּדְרָשׁ** ⁴ **נְטָה יְמִינוֹ**
6 **וּבְרָא שְׁמַיִם, וְנָטָה** 1 **וְנָטָה**
7 **שְׁמַאלוֹ וּבְרָא אֶרֶץ**, 2
8 כלומר, הקדוש-ברוך-הוא ברא
9 את השמים באמצעות 'יד ימין'
10 ואת הארץ באמצעות 'יד שמאל'
11 **וְיָדוּעַ דִּיד דְּיָמִין מוֹרָה עַל**
12 **הָאֹר וְהַגְּלוֹי יוֹתֵר מֵאֶשֶׁר** 6
13 יד שמאל (כמוכן גם מהנאמר
14 ב"פתח אליהו" שיד ימין היא
15 מידת החסד ויד שמאל היא
16 מידת הגבורה והרי החסד היא
17 מידת הנתינה והגילוי, והגבורה
18 היא מידת הצמצום וההסתור),
19 **וְזֶהוּ הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי בְּדַבְרֵי**
20 **הַכְּתוּב "וְיִמְיָנִי טִפְחָה**
21 **שְׁמַיִם"**, ד"שְׁמַיִם" 14
22 הנמצאים למעלה **הַפְּנִינָה**
23 **עוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים - שֵׁם** 16
24 **הַגְּלוֹי בְּבַחֲיִנַת יְמִין**
25 **שֶׁהוּא גְּלוֹי הָאֹר, וְהָאֹר**
26 **עֲצָמוֹ הוּא בְּבַחֲיִנַת גְּלוֹי,** 18
27 כלומר שבעולמות העליונים יש

ביאור בדרך אפשר

עם הגבלות ואילו הבורא הוא "אין" אינו מוגדר ומורגש בגדרי המציאות, 43
ובעוד שבריאה "יש" מ"אין" היא חידוש מציאות שטרם הייתה, עולם 44
האצילות נקרא "גילוי ההעלם" להורות שאין הוא מציאות חדשה של "יש" 45
שלא היה קודם לכן אלא רק גילוי של מה שהיה נעלם בדרגות שלמעלה ממנו 46
(ולכן, למרות שגם בעולם 47
האצילות יש עשר ספירות 48
מוגדרות וגם הוא נחשב "עולם", 49
בכל זאת הוא נקרא "אלוקות 50
ממש"), **וְאֲצִילוֹת מְלִשׁוֹן** 51
אֲצִלוֹ וְסִמּוּךְ, כלומר, עולם 52
'קרוב וסמוך' לבורא יותר 53
מהעולמות ב"ע שלמטה ממנו 54
שביחס לאצילות הם רחוקים 55
מהבורא **וְכֵן פְּרוּשׁ אֲצִילוֹת** 56
מְלִשׁוֹן הַצֵּלָה האצלה 57
וְהַפְּרָשָׁה, וגם המשמעות הזו 58
באצילות, מלשון האצלה 59
והפרשה (כמו שכתוב בתורה 60
לגבי משה רבנו ושבעים הזקנים 61
"ויאצל מן הרוח") מלמד על 62
מעלתו המיוחדת של עולם 63
האצילות שהוא חלק בלתי נפרד 64
מהדרגות הגבוהות באלוקות 65
שלמעלה מהאצילות ואינו דבר 66
חדש אלא כמו חלק שנאצל 67
והופרש מהם **דְּאֲצִילוֹת עִם** 68
הַיְיִוֹתוֹ בְּחִינַת עוֹלָם, 69

ובמובנים מסוימים הוא דומה לעולמות שלמטה ממנו (וגם בו יש עשר 70
ספירות מוגדרות, מושג שלא קיים באותה צורה למעלה מהאצילות) **אֲבָל** 71
בְּכֻלּוֹתוֹ עולם האצילות הוא **בְּכֻלּוֹ עוֹלָמוֹת הָאֵין סוּף**, שלמעלה 72
ממדידה והגבלה, **מֵה שְׂאֵין בְּן בְּרִיאָה** עולם הבריאה שהוא העולם הבא 73
לאחר עולם האצילות **שֶׁהוּא הַתְּחִלַּת הַמְּצִיאוֹת בְּבַחֲיִנַת יֵשׁ מֵאֵין** 74
ולמרות שעולם הבריאה הוא רק "התחלת המציאות" ולא מוגדר כמציאות 75
ממש וגם הוא עולם רחני נעלה, בכל זאת הוא "יש" לעומת ה"אין" הבורא 76
אותו. **וְזֶהוּ פִירוּשׁ הַתְּחִלַּת הַפְּסוּק שְׁהוּבָ לַעִיל "כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי** 77
וְלִכְבוֹדֵי", שכונתו לעולם האצילות **דְּשֵׁמִי וְכֻבוֹדֵי** לשון הפסוק "שמי" 78
וכבודי" מלמד שמדובר בדרגה גבוהה ביותר, היינו דרגת הקדוש-ברוך-הוא 79
אומר עליה השם שלי והכבוד שלי **הוּא הָאֹר הַלּוּקֵי הַמִּיחָד בִּי** והוא 80
דבר אחד ומאוחד איתי בעצמי **עֲדִין**, כי עדיין לא ירד לדרגות נמוכות יותר 81
שבהם האחדות עם הקדוש-ברוך-הוא בעצמו פחות ניכרת **שְׁקָאֵי** והכונה 82
היא **עַל עוֹלָם הָאֲצִילוֹת שֶׁהוּא עוֹלָם הַיְיִוֹד** עולם שמאוחד עם 83
הבורא **וְהַתְּפִלּוֹת** שהאורות והספירות שבו כלולות זו מזו בגלל שכולן 84

גילוי אלוקות בשני מובנים, האחד – שיש בהם אור רב, והשני – שהאור הוא 28
בגילוי ולא בהעלם **"אֶרֶץ" הַפְּנִינָה עוֹלָמוֹת הַתְּחִתּוֹנִים, הֵם** 29
מְבַחֲיִנַת שְׁמַאל שְׂאֵין הָאֹר בְּגְלוֹי כֵּן, וְגַם הָאֹר עֲצָמוֹ 30
כֵּן בְּבַחֲיִנַת הָעֵלָם וְהַסְּתֵר, והם עולמות תחתונים בשני המובנים 31
האמורים גם במידת האור שהוא אור מועט וגם שאינו בגילוי אלא בהעלם 32
והסתור, והולך ומפרט את החלוקה הכללית בין העולמות העליונים לעולמות 33
התחתונים **פִּדְיוֹעַ הַהִפְרָשׁ הַבְּדֵל בְּד' עוֹלָמוֹת**, בין ארבעת העולמות 34
הכלליים **דְּכְתִיב כִּפִּי שְׁמֻרְמוֹ בְּכְתוּב "כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְלִכְבוֹדֵי** 35
בְּרִאתוֹ יִצְרָתוֹ אֶף עֲשִׂיתוֹ", **שֶׁהֵם ד' עוֹלָמוֹת - אֲצִילוֹת** 36
בְּרִיאָה יִצִּירָה עֲשִׂיָה - בְּזֶה בחלוקה זו **הָאֹר אֵינוֹ כְּמוֹ שֶׁהוּא** 37
בְּאֲצִילוֹת, כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּרִיאָה יִצִּירָה עֲשִׂיָה, בארבעת העולמות 38
עצמם יש הבדל גדול במיוחד בין עולם האצילות, העליון מביניהם, לשלושת 39
העולמות שלמטה ממנו בריאה, יצירה עשִׂיָה **הָאֲצִילוֹת הוּא** ⁵ **בְּבַחֲיִנַת** 40
גְּלוֹי הָעֵלָם, הבריאה כולה מוגדרת כ"יש" (דבר, מציאות מורגשת) 41
מ"אין" (לא-דבר, שאינו מציאות מורגשת) כי הבריאה היא מציאות מוגדרת 42

(4) ראה פרקי דר' אליעזר פרק יח. זוהר חלק ב כ, א. לז, א. פה, ב. 5) ראה בכל זה תורה אור פרשת בראשית ביאור ל[מאמר]
דיבור המתחיל כי כאשר השמים. שם ריש פרשת וירא. ביאור דואלה המשפטים ועוד.

ביאור בדרך אפשר

1 יחד בטלות לגבי הכורא, כיוון שְהָאֹר שָם בְּתַכְלִית הַגְּלוּי, ללא כל
 2 העלם והסתר דְאִינוּ דוֹמָה כָּלֵל לְכִמוּ שֶהוּא בְּעוֹלָמוֹת בְּרִיאָה
 3 יְצִירָה עֲשִׂיָה, אין כל דימיון בין מידת גילוי האור בעולם האצילות למידת
 4 גילוי האור בעולמות ב"ע ובבְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָה עֲצָמָן יֵשׁ חֲלוּקֵי
 5 מְדַרְגוֹת הַבְּדִלִי דַרְגוֹת
 6 בְּהַגְּלוּי אֹרוֹת בְּמִידַת הַגְּלוּי 1
 7 של האורות כְּמוֹ שֶהוּא 2
 8 בְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה וְעוֹלָם 3
 9 הַיְצִירָה וְעֲשִׂיָה שְׁבַע־עוֹלָם 4
 10 הַבְּרִיאָה הָאֹר מֵאִיר בְּגִילוּי יוֹתֵר 5
 11 מֵאִשֶׁר בְּעוֹלָם הַיְצִירָה, וּבְעוֹלָם 6
 12 הַיְצִירָה יֵשׁ יוֹתֵר גִּילוּי מֵאִשֶׁר 7
 13 בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה, נִמְצָא בְּשֶׁכֶךְ 8
 14 הַכּוֹל יֵשׁ עוֹלָמוֹת שׁוֹנִים בְּדַרְגוֹת 9
 15 שׁוֹנוֹת.
 16 אֲמַנָּם כָּל זֶה כֵּל הַבְּדִלִי 10
 17 הַדַּרְגוֹת בֵּין הָעוֹלָמוֹת הַשׁוֹנִים 11
 18 הַמְּבֹאֲרִים לְעִיל הוּא בְּהָאֹר 12
 19 הָאֱלוּקֵי שְׁבָא לְהַחֲיוֹת אֵת 13
 20 הָעוֹלָמוֹת בְּחִינַת מְמַלְא 14
 21 כָּל עֲלָמִין, שְׁמַתְלֵבֵם בְּכֵל 15
 22 עוֹלָם לְפִי עֲרֻכוּ וּלְפִי מֵהוֹנוֹ 16
 23 הַמִּיּוֹחֲדֵת אֲבָל בְּהָאֹר 17
 24 הָאֱלוּקֵי שֶהוּא מִצַּד עֲצָמוֹ אֹר 18
 25 אֵינְסוּפִי לֹא מְדוּד וְלֹא מוּגַבֵּל, 19
 26 הָאֹר שֶהוּא לְמַעְלָה 20
 27 מִשְׁיָכוֹת אֶל הָעוֹלָמוֹת, 21
 28 וְהוּא בְּחִינַת אֹר הַסּוֹכֵב 22
 29 כָּל עֲלָמִין, שְׁבָא וּמֵאִיר 23
 30 בְּחִינַת סוֹכֵב וּמְקִיף 24
 31 לְעוֹלָמוֹת, וְאִינוּ מֵאִיר בְּכֵל 25
 32 עוֹלָם לְפִי מֵהוֹנוֹ הַפְּרִטִית הָרִי 26
 33 מֵאִיר בְּכֵל הָעוֹלָמוֹת בְּשׂוּהָ, בְּאוֹתָהּ מִידָה, וְזֶהוּ פִירוּשׁ דְּבַרֵי הַזֹּהָר 27
 34 שְׁאוֹרוֹ שֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵאִיר "בְּכוֹלָהוּ עֲלָמִין", בְּכֵל הָעוֹלָמוֹת 28
 35 וְהִינוּ שְׁאוֹר זֶה הִנֵּה אֲפֵן הַמְּשַׁכְּתוֹ הוּא בְּכֵל הָעוֹלָמוֹת בְּשׂוּהָ 29
 36 וְהוּא מֵאִיר בְּאוֹתָהּ מִידָה בְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת הָעֵלְיוֹן וּבְעוֹלָם הָעֲשִׂיָה הַתַּחְתּוֹן. 30
 37 אֲמַנָּם בְּכִדֵי לְהַמְּשִׁיף אֹר זֶה בְּכוֹלָהוּ עֲלָמִין, שֶאֵכֵן יְבוֹא וַיֵּאִיר 31
 38 בְּפוּעַל (כְּמִבּוֹאֵר בַּחֲסִידוֹת שִׁישׁ אֹרוֹת אֱלוּקִים שֶמֶשְׁפִּיעִים קִיּוֹם וְחַיּוֹת 32
 39 בְּעוֹלָמוֹת מִצַּד עֲצָמָם (כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא "חֲפִץ חֶסֶד") וַיֵּשׁ אֹרוֹת שִׁיּוּרִידִים 33
 40 וְנִמְשָׁכִים לְמַטָּה רַק עַל-יַדֵי עֲבוּדַת הָאָדָם. וְהִמְשַׁכְּתוֹ אֹר "הַסּוֹכֵב כֵּל עֲלָמִין" 34
 41 בְּכֵל הָעוֹלָמוֹת הוּא עַל יְדֵי הָעֲבוּדָה שֶל הָאָדָם בְּעֲבוּדַת הַבְּרוּרִים 35

ביאור בדרך אפשר

42 של ענייני העולם הזה ועבודה זו היא בשני האופנים האמורים בְּבְחִינַת
 43 אֲתַפְּפִיא וְאֲתַהֲפִכָא דְוָקָא וְרַק הַמְּנַע עִם עֲנִינֵי הָעוֹלָם וְהַהֲתַגְבְּרוֹת עַל
 44 הַקְּלִיפָה וְהַסְטָרָא-אֲחָרָא בְּדֶרֶךְ "אֲתַכְפִּיא" בְּדֶרֶךְ "אֲתַהֲפִכָא" בְּכוּחַהּ לְגָרוּם
 45 הַמְּשַׁכְּתוֹ שֶל הָאֹר הָאֱלוּקֵי הַנְּעִלָה ה"סוֹכֵב כֵּל עֲלָמִין".
 46 וְזֶהוּ פִירוּשׁ דְּבַרֵי הַזֹּהָר
 47 "כִּד אֲתַכְפִּיא סְטָרָא-
 48 אֲחָרָא", כִּי אֲשֶׁר פּוֹעֵל
 49 הָאָדָם בְּעֲבוּדַתוֹ הַרוּחָנִית
 50 לְהִיּוֹת אֲתַכְפִּיא סְטָרָא-
 51 אֲחָרָא וְאֲתַהֲפִכָא חֲשׂוּכָא
 52 לְנִהוּרָא, כִּי מֵאִיר, לְעִיל הִנֵּה
 53 יִתְרוֹן הָאֹר הוּא מֵהַחֲשֵׁךְ
 54 דְוָקָא, כְּתוּב (בְּקִהְלָת) "וְרֵאִיתִי
 55 אֲנִי שִׁישׁ יִתְרוֹן לְחַכְמָה מִן
 56 הַסְּכָלוֹת כִּיִּתְרוֹן הָאֹר מִן
 57 הַחֹשֶׁךְ" וְהִינוּ וְאֲחָד
 58 הַפִּירוּשִׁים בִּיִּתְרוֹן הָאֹר מִן
 59 הַחֹשֶׁךְ "דְּכֹאֲשֶׁר הַחֲשֵׁךְ
 60 נִהַפֵּךְ לְאוֹר, הִנֵּה נַעֲשֶׂה
 61 יִתְרוֹן הָאֹר, כְּלוּמֵר, בְּאוֹר
 62 שְׁמֵאִיר מִתּוֹן הַחֹשֶׁךְ יֵשׁ יִתְרוֹן
 63 וּמַעֲלָה מִיּוֹחֲדַת לְגַבֵי אֹר סָתָם,
 64 וְזוֹ הַמַּעֲלָה הַמִּיּוֹחֲדַת שֶל
 65 "אֲתַהֲפִכָא" שְׁעִנִּינָה הוּא הַפִּיכַת
 66 הַחֹשֶׁךְ לְאוֹר שֶהִיא פּוֹעֵלֶת אֵת
 67 "יִתְרוֹן הָאֹר" הִינוּ שְׁהָאֹר
 68 מֵאִיר בְּגִילוּי בְּכֵל הָעוֹלָמוֹת
 69 עַד אֲשֶׁר יֵאִיר לְמַטָּה
 70 מִמֶּשׁ, וְהִינוּ שְׁנִמְשָׁךְ
 71 הָאֹר בְּאֲפֵן כְּזֶה שִׁישׁ בּוֹ
 72 יִתְרוֹן גְּדוֹל, אֲשֶׁר אֲפֵן
 73 הַמְּשַׁכְּתוֹ הוּא בְּכֵל
 74 הָעוֹלָמוֹת בְּשׂוּהָ.
 75 וְזֶהוּ לְסִיכּוּם, פִירוּשׁ דְּבַרֵי הַזֹּהָר "כִּד אֲתַכְפִּיא סְטָרָא-אֲחָרָא
 76 אֲסַתְּלַק יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּכוֹלָהוּ עֲלָמִין", עֲלִיית
 77 כְּבוֹדוֹ שֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכֵל הָעוֹלָמוֹת פִירוּשׁ בְּחִינַת הָאֹר, הַמְּשַׁכְּתוֹ
 78 וְהַתְּגַלּוֹת שֶל אֹר נַעֲלָה בְּיוֹתֵר שְׁנִמְשָׁךְ⁶ מִלְּמַעֲלָה לְמַטָּה וּמִתְּגַלָּה בְּעוֹלָם
 79 אֹר הַסּוֹכֵב כָּל עֲלָמִין שְׁאֲפֵן הַמְּשַׁכְּתוֹ הוּא בִּיתְרוֹן גְּדוֹל בְּבְחִינַת
 80 סוֹכֵב וּמְקִיף בְּכֵל הָעוֹלָמוֹת בְּשׂוּהָ, וְאֵם בֵּין מֵאִיר גַּם לְמַטָּה
 81 כְּמוֹ שֶהוּא לְמַעְלָה כְּלוּמֵר, לֹא זֶה בְּלִבְדֵי שֶהָאֹר "הַסּוֹכֵב" מֵאִיר גַּם
 82 לְמַטָּה וְלֹא רַק לְמַעֲלָה אֲלָא שְׁגַם לְמַטָּה הוּא מֵאִיר בְּדִיּוּק כְּמוֹ לְמַעֲלָה.

(6) נקראת המשכה זו בזוהר לשון אסתלק שהוא בחינת גילוי אור הסוכב כל עלמין כו' בבחינת רוממות (תורה אור סוף פרשת ויקהל עיין שם).

ביאור בדרך אפשר

1 וְזֶהוּ "וְעָשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם", לפי כל האמור מובן כיצד
 2 השראת השכינה ("ושכנתי בתוכם") אכן יכולה להיות בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד
 3 וְאֶחָד מבני ישראל, כי על ידי הַעֲבֹדָה דְּבַחֲיֵינָת אֶתְּפָא
 4 וְאֶתְּפָא חֲשׂוּכָא לְנַהֲרָא, הִנֵּה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי זֶה יִתְרוֹן
 5 הָאוֹר, כאמור לעיל במעלה
 6 ויתרון האור שבא מתוך החושך
 7 דְּאֶסְתָּלַק יִקְרָא דְּקוּדְשָׁא
 8 בְּרִיךְ הוּא בְּכוּלְהוּ
 9 עֲלָמִין, שְׂמָאִיר וּמִתְגַּלְהַ
 10 בכל העולמות במידה שווה אור
 11 הַסּוּבֵב שהוא האור הנעלה
 12 שלמעלה משייכות לעולמות
 13 אבל על ידי "אתכפיא"
 14 ו"אתהפכא" הוא מאיר
 15 בעולמות.
 16 קְצוּר. עֵקֶר שְׁכִינָה שׁוּרָה
 17 ומתגלית בפתחתונים דווקא
 18 בעולמות התחתונים ביותר, כך
 19 היה בתחילת הבריאה וכך היה
 20 בהקמת המשכן על ידי משה
 21 רבנו. יִבְאָר דְּכֻּנַּת הַמַּטֵּרָה
 22 של פְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת היא
 23 שְׁיִהְיֶה דִּירָה לְקִדּוּשׁ-בֵּינָךְ
 24 הוא בעצמו פתחתונים,
 25 ובמיוחד בעולם הזה וְנַעֲשֶׂה
 26 מטרה זו של עשיית העולם
 27 התחתון ל'דירה' לקדוש-ביןך
 28 הוא מיושמת 'על ידי'
 29 אֶתְּפָא וְאֶתְּפָא
 30 שְׂמָמְשִׁיף האדם העובד את
 31 ה' בדרכים אלה את אור
 32 הַסּוּבֵב, שְׁזָהוּ אור המאיר
 33 בְּכוּלְהוּ עֲלָמִין בכל העולמות בְּשָׁוָה.

ביאור בדרך אפשר

43 ש"אתכפיא" היא עבודת כל אדם ו"אתהפכא" היא עבודת הצדיקים) וְלִכְן
 44 אַחַת הַעֲבֹדוֹת שְׁהִיָּה בְּמִקְדָּשׁ הוּא עֲנִין עֲבֹדַת הַקְּרָבָנוֹת,
 45 שְׁהוּא עֲבֹדָה רוּחָנִית שְׂבַנְפֵּשׁ, כי הקרבת הקרבנות בגשמיות הייתה
 46 מלווה בעבודה רוחנית-נפשית. וְזֶהוּ החלק הרוחני-נפשי של עבודת הקרבנות
 47 הוּא עֲנִין הַשְׁתַּתְּפוּת
 48 הַפְּתָנִים וְהַלְוִיִּים
 49 בַּעֲבֹדְתָם וְשִׁירָם וְזִמְרָם
 50 בְּעַת הַבָּאָת הַקְּרָבָן, שְׁזָהוּ
 51 עֲבֹדָה רוּחָנִית כי פרט
 52 להקרבת הקרבן בפועל, הכהנים
 53 היו עובדים עבודה רוחנית
 54 והלויים היו שרים ומזמרים בעת
 55 העבודה במקדש וגם זו עבודה
 56 רוחנית.
 57 וכיוון שעבודת הקרבנות היא
 58 עבודה רוחנית, הרי היא שייכת
 59 לכל אדם, בכל זמן ובכל מקום,
 60 כפי שהולך ומבאר.
 61 וְעֲנִין עֲבֹדַת הַקְּרָבָן
 62 בַּעֲבֹדָה בְּנַפְשׁ הָאָדָם
 63 הוּא, דְּכְתִיב⁷ בַּתְּחִלָּת
 64 פרשת הקרבנות בתורה, בחומש
 65 ויקרא "אָדָם כִּי יִקְרִיב
 66 מִכֶּם קָרְבָן לַהוֹי', מִן
 67 הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר וּמִן
 68 כו', דְּלִכְאוּרָה יִקְשֶׁה יֵשׁ
 69 לתמוה על לשון הכתוב דָּאָם
 70 הִיְתָה פְּנִיתוּ בְּזָה באמירה
 71 "אדם כי יקריב מכם" וְכִן
 72 לְבָאֵר מִשְׁפָּטֵי הַקְּרָבָן
 73 הלכה למעשה, הִנֵּה לִיָּה
 74 לְמִימַר היה לו (לפסוק) לומר
 75 אָדָם מִכֶּם אחד מבני ישראל כי יִקְרִיב קָרְבָן לַהוֹי', הִנֵּה כֹּף וְכֹף
 76 יְהִיָּה מִשְׁפָּט הוֹבָאָת הַקְּרָבָן וְהַלְכוּתֵי, וּמִפְּנֵי מָה אוֹמַר
 77 "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם" לשון שמשמעו הקרבה "מכם", מעצמכם וְכוּ'.
 78 אֲלָא יְדוּעַ בתורת החסידות הַפְּנִינָה בְּזָה הטעם שהכתוב אומר "אדם כי
 79 יקריב מכם" ולא "אדם מכם כי יקריב" הוּא שְׂבָא הכתוב לא לבאר רק את
 80 דיני הקרבנות בפועל אלא גַם לְבָאֵר פְּלִלוֹת עֲנִין הַקְּרָבָנוֹת בַּעֲבֹדָה
 81 הרוחנית בְּנַפְשׁ הָאָדָם, וְזֶהוּ הפירוש הפנימי בלשון הכתוב "אָדָם כִּי
 82 יִקְרִיב", הָאָדָם פְּאָשֵׁר יִתְקַרֵּב לְאֱלֻקוֹת, כאשר תהיה לו התנוררות
 83 ויעלה ברצונו להתקרב לאלוקות (למרות שהוא חי בעולם הזה הגשמי ונשמתו
 84 מלוכשת בגוף גשמי כך שהוא רחוק מאלוקות) הִנֵּה מִכֶּם מתוך עצמכם

(7) ראה קונטרס לימוד החסידות פרק יב. [מאמר] דיבור המתחיל טעמה תש"ט (קונטרס סב) פרק ב ואילך.

ביאור בדרך אפשר

1 הוא קרְבַן לְהוֹי', ובנוסף לכך מִמֶּם וּבְכֶם תְּלוֹי הַדָּבָר לְהִיּוֹת
 2 קרְבַן לְהוֹי', הִינּוּ לְהִיּוֹת קְרוֹב אֶל הוֹי', וכאשר האדם רוצה
 3 להתקרב לאלוקות אין הדבר תלוי אלא בו עצמו דִּדְוֵע דְקָרְבָנוֹת⁸ מלשון
 4 קירוב והתקרבות הֵם עֲנִין קְרוֹב גם כמוֹבן של הקרבה, לתת ולמסור את
 5 הפחות והחוששים וכאשר
 6 האדם מבקש להתקרב לאלוקות
 7 עליו למסור את הכוחות
 8 והכישרונות והיכולות שלו
 9 לעבודת ה', וּבָא בְּזָה הכתוב
 10 "אדם כי יקריב מכם" לְבָאָר,
 11 דְכָאָשֶׁר בָּא האדם
 12 לְהִתְקַרֵב לְאֱלֹהִים, הוא
 13 "מִמֶּם", וְהִינּוּ שְׂתֵלוֹי
 14 הַדָּבָר בְּכֶם, באדם עצמו,
 15 דָּאֵל יֹאמֶר אָדָם בייאושו
 16 ממצבו אֵיךְ אֶתְקַרַב אֶל
 17 אֱלֹהִים, ויימנע מעבודת
 18 הקירוב לאלוקות מתוך חשש
 19 שהדבר הוא מעל ומעבר
 20 ליכולתו וּבְפִרְט בָּאָשֶׁר
 21 יוֹדֵעַ בנפשו פנימה את
 22 מהותו הַעֲצָמִי מצבו
 23 ומעמדו הרוחני כפי שהוא
 24 בעצם, באמת שְׁהוּא
 25 בְּשִׁפְלוּת נחות ביותר
 26 וּמְלַכְלֵךְ מבחינה רוחנית
 27 בְּכַמְהָ עֲנִינִים לא טובים
 28 שַׁנְדַּבְקוּ בנפשו ופגמו בה, וְאֵם
 29 בֶּן הוּא בְּתַכְלִית בשיא
 30 הֶרְחִיק מְאֻלְקוֹת וכדי
 31 להתקרב לאלוקות עליו לדלג על
 32 פני פער גדול והוא עשוי לשאול
 33 את עצמו וְאֵיךְ אֶתְקַרַב לְאֱלֹהִים, וְעַל זֶה כדי להסיר את החשש הזה
 34 הוּא אוֹמֵר שאין לחשוש מפני המרחק הגדול כי מִמֶּם, בְּכֶם הַדָּבָר
 35 תְּלוֹי, דְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל גם מי שלפי שעה נמצא במצב רוחני
 36 מאד שפל ונחות יְכוּל לְאֹמְרוֹ וצריך לשאוף להתעלות למצב רוחני נעלה
 37 מאד ולשאול את עצמו מְתִי יִגִיעוּ מַעֲשֵׂי אֲבוֹתֵי אֲבֹתֵי אֲבֹתֵי
 38 יִצְחָק וְיַעֲקֹב, היינו שעליו לשאוף להגיע לרמה רוחנית כל כך נעלית, כמו
 39 האבות, וְאֵין בְּזָה הַגְּבֻלוֹת פְּלִל, שום דבר לא מהווה הגבלה שבגללה
 40 רק אנשים מסוימים, נעלים במיוחד, יוכלו להתקרב לאלוקות וְאֵין שוֹם
 41 דְּבָר הַמוֹנֵעַ וּמַעֲכֵב חֲלִילָה, ושום דבר לא יכול להוות, חלילה, מחסום

ביאור בדרך אפשר

42 ומעצור בדרכו של האדם הרוצה לַעֲלוֹת ממצבו הרוחני הנחות וּלְהִגִיעַ
 43 וּלְהִתְקַרֵב לְאֱלֹהִים, וְאֵין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא
 44 בְּטְרוּוֹנֵיָא¹⁰ עִם בְּרִיּוֹתָיו, מלכתחילה, הקדוש-ברוך-הוא לא דורש
 45 מהבריות דברים שאין להם יכולת לבצע וּמִתְגַּלָּה וּמֵאִיר בְּכָל אֶחָד
 46 וְאֶחָד לְפִי כַחוֹ וְיִכְלָתוּ
 47 ובכל אדם מאיר אור אלוקי עד
 48 כמה שביכולתו להכיל ולקלוט,
 49 כְּדֵאִיתָא מובא בְּמִדְרָשׁ
 50 רַבָּה¹¹ "וּכְשֶׁאֲנִי הַקְדוּשׁ-
 51 בְרוּךְ-הוּא מְבַקֵּשׁ מבני אדם
 52 לעשות דבר כזה או אחר אֵינִי
 53 מְבַקֵּשׁ לְפִי פְחִי בהתאם
 54 לכוחות ויכולות שלי, של
 55 הקדוש-ברוך-הוא אֵלֵא לְפִי
 56 פְחִין", לְפִי הַפֶּחַ שֶׁל כָּל
 57 אֶחָד וְאֶחָד מבני ישראל
 58 בִּפְרֹט, דְּעַל יְדֵי זֶה על-ידי
 59 הכוחות שהקדוש-ברוך-הוא
 60 נוֹתֵן לְכָל אָדָם הִנֵּה בְּכַח כָּל
 61 אֶחָד וְאֶחָד מְבִילֵי יוֹצֵא מִן
 62 הַכֹּל לַעֲלוֹת להתעלות ממצבו
 63 לְפִי שְׁעָה וּלְהִגִיעַ לְמִדְרָגָה
 64 הַיּוֹתֵר נְעִלִית וכאמור,
 65 הַכוּוֹנָה היא להתעלות אפילו
 66 לדרגת האבות.
 67 וְזֶהוּ הַפִּירוּשׁ הַפְּנִימִי בכתוב
 68 "אָדָם כִּי יִקְרִיב", דְּבִכְדֵי
 69 שְׁהָאָדָם יִתְקַרַב לְאֱלֹהִים
 70 הוּא "מִמֶּם", שְׂפָכֶם
 71 הַדָּבָר תְּלוֹי, כמבואר לעיל,
 72 וְהִינּוּ והעבודה הרוחנית הזו
 73 היא "מִמֶּם קְרַבַן לְהוֹי",
 74 דְּמִמֶּם מתוך עצמכם תְּקַרְיבוּ אֶת הַקְרַבַן לְהוֹי', דָּאֵין הַפְּנוּנָה רַק
 75 הַקְרַבַן שֶׁל הַבְּהֵמָה הגשמית על גבי המזבח הגשמי בְּלִבְד, כִּי אֵם
 76 מִמֶּם מתוך האדם עצמו מִמֶּשׁ, וְהוּא "מִן הַבְּהֵמָה", הַבְּהֵמָה
 77 שְׂבִלְבוּ שֶׁל אָדָם, שְׁהוּא הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית כפי שכתוב בכתבי
 78 הארז"ל ומבואר בספר התניא (פרק א') "דלכל איש ישראל, אחד צדיק ואחד
 79 רשע, יש שתי נשמות... שהן שתי נפשות, נפש אחת מצד הקליפה וסטרא
 80 אחרא", והיא הנפש הבהמית, ונפש השנית שהיא הנשמה האלוקית, ועל האדם
 81 לקרב ולהעלות את נפשו הבהמית לאלוקות. והכתוב משיך ומפרט לגבי
 82 הקרבן "מן הבהמה" שעליו להיות "מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן", הֵן הֵמָּה

(8) ראה [מאמר] דיבור המתחיל טעמה הנ"ל, ושם נסמן. (9) תנא דבי אליהו רבה פרק כה. (10) עבודה זרה ג א. וראה ספר המאמרים אידיש בתחלתו. (11) במדבר רבה פרשה יב, ג.

ביאור בדרך אפשר

1 הפְּרָטִי מְרַגֵּת וְהוֹסִיגִים הַשּׁוֹנִים דִּישְׁנֻם בְּנֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְכִידּוּעַ
 2 הָעֲנִינִים בְּזָה, דְּאֵינּוּ דוֹמָה הָאֶפְנֵי הַבְּרוּרִים בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד,
 3 כַּאֲמֹר לַעֲלֵל עֲבוֹדַת הַקֶּרְבָּנוֹת הַרוֹחֲנִית (עַל יְדֵי "אֲתַכְפִּיא" ו"אֲתַחֲפֵא")
 4 נִקְרָאת "עֲבוֹדַת הַבְּרוּרִים" (מוֹשֵׁג רַחֵב שְׂכוּלֵל גַּם אֶת עֲנִינֵי הַעֲלֵאת נִיצוּצוֹת
 5 הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּפְלוּ בְּעֲנִינִים
 6 גַּשְׁמִיִּים. וְכֵאן הַכוּוּנָה בַּעֲקֵר
 7 לְבִירוּר' וְתִיקוּן שֶׁל הַנֶּפֶשׁ
 8 הַבְּהֵמִית עֲצֵמָה שֶׁעֲנִינֵי הַפְּרֵדָּה
 9 הַטּוֹב שְׁבָה מֵהָרַע, וְיִסְכּוֹךְ וְעִידוּן
 10 הַמִּידוּת הַלֵּא טוֹבוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ
 11 הַבְּהֵמִית שֶׁנוֹעֵד לְהֵבִיא הַעֲלָה
 12 שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית לְקְדוּשָׁה וְעַד
 13 לְהַתְּאֲחָדוֹת שֶׁלָּה עִם הַנֶּפֶשׁ
 14 הָאֱלוּקִית עַל יְדֵי הַפִּיכָה
 15 לְקְדוּשָׁה, וּבַעֲבוּרָה זֶה יֵשׁ
 16 הַבְּרָלִים בְּהַתָּאם לְאוֹפִיָּה
 17 וּמֵהוּתָה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
 18 (שֶׁכָּל אָדָם) דִּישְׁנֻ שֶׁהַנֶּפֶשׁ
 19 הַבְּהֵמִית שֶׁלּוֹ הוּא "מִן
 20 הַבָּקָר" הֵינּוּ נֶפֶשׁ בְּהֵמִית
 21 מְגוּשָׁמֶת בְּדוֹגְמַת שׁוֹר נִגָּח
 22 וְכַעַל מַדּוֹת גִּסּוֹת בְּיוֹתֵר,
 23 וְיֵשׁ שֶׁהוּא צֵאֵן שֶׁהוּא
 24 בְּהֵמָה דְּקָה וְלֹא גִסָּה, אֵף
 25 שֶׁגַּם זֶה בְּכָלֵל בְּהֵמָה,
 26 אֲבָל הוּא בְּדָקוֹת עַל כָּל
 27 פְּנִיָּם וּבִיחַס לַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית
 28 מִסּוּג "בָּקָר", הָרִי נֶפֶשׁ בְּהֵמִית
 29 מִסּוּג "צֹאֵן" הִיא עֲרִינָה וְדָקָה"
 30 כִּךְ שֶׁבְּמוֹבְנִים מִסּוּיִימִים מֵלֹאמַת
 31 הַבְּרוּר וְהַתִּיקוּן שֶׁלָּה יוֹתֵר קֵלָה (וְכַמְבָּאָר בְּאַרְיִכוּת¹² בְּקִנְטָרִס
 32 הַתְּפִלָּה, תר"ס מאמר מיוחד בנושא עבודת ה' בתפילה שכתב הרבי
 33 הרשב"ב נ"ע בשנת תר"ס שם הוא עוסק בהרחבה בביאור סוגים שונים של
 34 הנפש הבהמית ואופן הביור וההעלאה של כל סוג), וְזָהוּ שְׂאוּמֵר הַפֶּסוּק
 35 וּמִסִּיִּים אֲשֶׁר "תִּקְרִיבוּ אֶת קֶרְבַּנְכֶם" שֶׁעַל כָּל אָדָם לְהַקְרִיב אֶת הַקֶּרֶבֶן
 36 הַמִּיּוּחַד שֶׁלּוֹ בְּהַתָּאם לְמַהוּתָה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית הַפְּרִטִית שֶׁלּוֹ.
 37 וְהוֹלֵךְ וּמוֹסִיף פְּרִטִים לְגַבֵּי הַמִּשְׁמַעוֹת שֶׁל עֲבוֹדַת הַקֶּרְבָּנוֹת בַּעֲבוּרָה הַרוֹחֲנִית
 38 שֶׁל הָאָדָם:
 39 וְהִגָּה בְּהַקְרִיבֵן הַגְּשָׁמִי אוֹפֵן הַעֲבוּרָה הוּא שְׂמֵבִיאֵין בְּמִשְׁכַּן וּבְבֵית
 40 הַמִּקְדָּשׁ בְּהֵמָה גְּשָׁמִית וְלֹאֲחֵר תֵּהְלִיךְ הַשְּׂחִטָּה וְשֹׂאֵר הַהַכּוֹת שׁוֹרְפִים אֶת
 41 הַבְּהֵמָה (כּוֹלָה או חֲלִיקָה, בְּהַתָּאם לְסוּג הַקֶּרֶבֶן) עַל גְּבֵי הַמְּזֻבָּח, וְהִיָּה
 42 הָאֵשׁ שֶׁלְּמַעְלָה, מְלַבֵּד הָאֵשׁ שֶׁהוֹלִיקוּ הַכֹּהֲנִים הִיָּה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נֹס

ביאור בדרך אפשר

43 שִׁירָדָה עַל הַמְּזֻבָּח אֵשׁ מִן הַשָּׁמַיִם וְכִדְאִיתָא וְכַמּוֹ שֶׁכְּתוּב בְּיוֹמָא (כֹּא
 44 עֲמוּד ב) רְבוּצָה כְּאֵרִי שֶׁהָאֵשׁ שִׁירָדָה מִן הַשָּׁמַיִם אֶל הַמְּזֻבָּח הִיָּתָה
 45 רְבוּצָה עֲלֵיו כְּמוֹ אֲרִיָּה שְׂרוּבֵץ עַל הָאָרֶץ (גִּחְלָתָה שֶׁל אֵשׁ שֶׁנִּפְלָה מִן
 46 הַשָּׁמַיִם בְּיָמֵי שְׁלֹמֹה וְהִיָּתָה עַל הַמְּזֻבָּח, רַש"י). וּבִזְהַר
 47 אִיתָא מוֹבָא אוֹדוֹת הָאֵשׁ
 48 שִׁירָדָה עַל הַמְּזֻבָּח
 49 מֵהַשָּׁמַיִם¹³ "אֲרִיָּה דְאֶכְל
 50 קוֹרְבָנֵין", אֲרִיָּה שְׂאוּכֵל
 51 קֶרְבָּנוֹת, הִגָּה כְּמוֹ כֵּן הוּא
 52 בְּעֲבוּרָה הַרוֹחֲנִית בְּנֶפֶשׁ
 53 הָאָדָם, שֶׁאֵף הִיא צְרִיכָה
 54 לְהִיָּתֵר בְּדֶרֶךְ זֶה כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ
 55 וּמִפְּרֵט הָרִי יֵשׁ אֵשׁ
 56 שֶׁלְּמַעְלָה, שְׂבָאָה מִלְּמַעְלָה
 57 לֹא מִצַּד עֲבוֹדַת הָאָדָם וְהוּא
 58 הַרְשָׁפִי אֵשׁ שֶׁבְּנֶפֶשׁ
 59 הָאֱלֹקִית, שְׂקִימִים בְּהַמְּעַצֵּם
 60 מֵהוּתָה כִּי הַצִּמְאוּן וְהַתְּשׁוּקָה
 61 לְאֱלוּקוֹת בּוֹעֲרִים כֹּאשׁ
 62 וְכַמְאָמֵר הַפֶּסוּק בְּשִׁיר הַשִּׁירִים
 63 "רַשְׁפִּיָּה רַשְׁפִּי אֵשׁ
 64 שֶׁלְּהִבָּה יָהּ", וְאִיתָא
 65 בְּמִדְרַשׁ רַבָּה (הוֹבָא
 66 בְּיִלְקוּט) עַל פְּסוּק זֶה שֶׁרַשְׁפִּי
 67 הָאֵשׁ שֶׁבְּנֶפֶשׁ הָאָדָם הֵם כְּאֵשׁ
 68 שֶׁלְּמַעְלָה, שְׂאֵין הָאֵשׁ
 69 מְכַבָּה לְמִים וְאֵין הַמִּים
 70 מְכַבִּין לְאֵשׁ, וְהֵינּוּ
 71 שְׂבֻטְבַּע הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית
 72 מִצַּד טְבַעָה וּמֵהוּתָה הָרִי יֵשׁ
 73 בּוֹ רַשְׁפִּי אֵשׁ הָאֱהָבָה לְאֱלֹקוֹת, שֶׁנִּמְשָׁלָה לְאֵשׁ בְּגִלְלֵי הַצִּמְאוּן הַכּוֹעֵר
 74 כֹּאשׁ וְהוּא בְּדוֹגְמָא אֵשׁ שֶׁלְּמַעְלָה שְׂאֵין הַמִּים מְכַבִּין אוֹתוֹ,
 75 וְהַמִּים שֶׁבְּנֶפֶשׁ שֶׁעוֹלִים לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה לְאֱלוּקוֹת וּבְכָל זֹאת לְמַעֲשֵׂה
 76 לֹא מְכַבִּים אוֹתָהּ הֵם לְמִים רַבִּים כְּכַתּוּב בְּשִׁיר הַשִּׁירִים "מִים רַבִּים לֹא
 77 יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה וְנִהְרֹת לֹא יִשְׁטֹפּוּ"¹⁴ בְּרַבּוּי הַטְּרָדוֹת
 78 בְּטְרַדַת הַפְּרִנְסָה וּבְכַלְבוּלִים שׁוֹנִים בְּטְרַדוֹת שׁוֹנוֹת
 79 הַמְּכַלְבְּלִים וְעוֹלָלִים לְהוֹת גּוֹרֵם מִפְּרִיעַ, מִטְרִיד וּמְכַלְבֵּל אֶת הָאָדָם
 80 מִלְּעִסְקוֹ כְּרֹאוֹי בְּתוֹרָה וְעֲבוּרָה, וְלִמְרוֹת שֶׁהַטְּרָדוֹת הַלְלוּ הֵן רַבּוֹת מְאֹד
 81 וּמִטְרִידוֹת מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁטָּף וְזָרַם חֶזֶק שֶׁל מִים רַבִּים וּבְכָל זֶה הִגָּה גַּם
 82 הַנְּהָרוֹת שֶׁהֵם מִשַׁל לְמִים רַבִּים מְאֹד הוֹזְרִים בְּשֶׁטֶף וּבּוֹרֵם חֶזֶק בְּיוֹתֵר לֹא
 83 יִשְׁטֹפּוּ, וְאֵין כְּכוּחַן שֶׁל הַטְּרָדוֹת וְהַפְּרִיעוֹת הַרְבּוֹת לְפָנָיו בְּאֱהָבַת ה'
 84 שְׂקִימַת בְּנֶפֶשׁ הָאֱלוּקִית לְפִי דְרַשְׁפִּי אֵשׁ הָאֱהָבָה שֶׁבְּנֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית

(12) ראה גם כן שיחת שמחת תורה תרס"א (בספר תורת שלום). [מאמר] דיבור המתחיל משכני (השני) תש"א. 13) ראה זוהר חלק א, ו. ב. זוהר חלק ב רעח, א. זוהר חלק ג יז, א. ועוד. 14) בארוכה ראה תורה אור ריש פרשת נת. המשך מים רבים תרל"ו. ועוד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

44 ימצא על ידו תורה הרבה" (מצודת דוד) וכאן הכוונה שמתהפף ה"שור" 44
 45 הוא הנפש הבהמית מבהמיותו והיא מפסיקה להיות "בהמית" ועולה 45
 46 ונכלל ברשפי אש התשוקה והצמאון לאלוקות שבנפש האלקית 46
 47 (וכמבואר בספר התניא שהנפש האלוקית והנפש הבהמית נלחמות זו עם זו 47
 48 על השליטה באברי הגוף וגם על 48
 49 השליטה בכוחות הנפשיים. 49
 50 והשאיפה של הנפש האלוקית 50
 51 היא להפוך את הנפש הבהמית 51
 52 לטוב, כמו שכתוב בתניא פרק 52
 53 ט: "לשנותה ולהפכה מתענוגי 53
 54 עולם הזה לאהבת ה'... שהרע 54
 55 נהפך להיות טוב גמור כמו יצר 55
 56 טוב ממשי" (וכמו ששעל ידי 56
 57 קרבן הגשמי הרי מתברר 57
 58 הניצוצי דומם צומח חי, 58
 59 בכל דבר גשמי יש ניצוצות של 59
 60 קדושה שהם מקור החיות 60
 61 והקיום שלו וכיון שניצוצות אלה 61
 62 ירדו והתלכשו בגשמיות 62
 63 וחומריות יש צורך לברר 63
 64 ולהעלות אותם בחזרה למקורם 64
 65 באלוקות. וכאשר מקריבים 65
 66 קרבנות מהדומם, הצומח והחי 66
 67 מבררים את הניצוצות שבהם 67
 68 הנה כמו כן על ידי 68
 69 ההקרבה ברוחניות 69
 70 שתוכנה הוא התקרבות של 70
 71 הנפש הבהמית לקדושה ואלוקות 71
 72 הרי מתברר ומתהפף 72
 73 החשוקא החושך דנפש 73
 74 הבהמית לנהורא לאור. 74
 75 וזהו התוכן הפנימי של הציווי "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", 75
 76 שבנוסף למשמעות הפשוטה של ציווי להקים את המשכן ובית המקדש, 76
 77 הכוונה גם להשראת השכינה והחדרת קדושה ואלוקות בנפש, וכאמור שלכן 77
 78 נאמר "בתוכם" (ולא "בתוכי") דבתוך כל אחד ואחד הרי על ידי 78
 79 עבודתו הרוחנית בבחינת אתפפא, והעקר המביא לידי 79
 80 אתהפכא כו', כאמור שהעבודה הנעלית יותר היא הפיכת החושך לאור 80
 81 והיא האופן העיקרי שדרכו ממשכים קדושה לעולם הנה פד אתפפא 81
 82 סטרא-אתרא אסתלק יקרא דקודשא בריהו הוא פכולהו 82
 83 עלמין, ו"הסתלקות" ועליית כבודו של הקדוש-ברוך-הוא האמורה כאן 83
 84 ענינה בחינת האור והגלוי, של האור האלוקי בכל העולמות שהוא 84
 85 בחינת סובב כל עלמין כו'. האור המאיר בכל העולמות בשווה, 85
 86 כמבואר לעיל.

1 הוא ברגמת אש שלמעלה דאין המים מכפיין אותה, היינו אש 1
 2 בעוצמה כזו ששום דבר לא יכול לכבות אותה ובנה צריך להיות 2
 3 ההקרבה ה"קרבן" של הנפש הבהמית, שגם הוא יהיה לו 3
 4 אהבה לאלוקות, שאהבת ה' של הנפש האלוקית תשפיע על הנפש 4
 5 הבהמית שגם היא תתקרב 5
 6 לאלוקות וכמו שכתוב 6
 7 בפרשת "שמע ישראל" 7
 8 "ואהבת את הוי' אלקיך 8
 9 בכל לבבך", ואמרו 9
 10 רז"ל שדיוק הלשון "לבבך" 10
 11 ולא "לבך" וכאילו נאמר 11
 12 שאהבת ה' צריכה להיות בשני 12
 13 לבבות ולא רק בלב אחד מלמד 13
 14 שעל האדם לאהוב את ה' 14
 15 "בשני יצריך", גם ביצר 15
 16 טוב וגם ביצר הרע, דגם 16
 17 הנפש הבהמית ולא רק 17
 18 הנפש האלוקית יהיה לו 18
 19 אהבה לאלוקות, דזה פא 19
 20 הדרך להביא לידי כך שאהבת ה' 20
 21 תהיה גם בנפש הבהמית היא 21
 22 על ידי התלבשות הנפש 22
 23 האלקית בנפש הבהמית, 23
 24 דתחלה במצב ההתחלתי 24
 25 הרי 15 הנפש הבהמית 25
 26 מצד עצמה ומטבע מהותה אין 26
 27 לו שום ידיעה והרגש 27
 28 בעניני אלקות כלל, 28
 29 אמנם על ידי התלבשות 29
 30 הנפש האלקית בגוף הגשמי 30
 31 ובנפש הבהמית, ומתבונן 31
 32 האדם באמצעות הנפש האלוקית שלו בהתבוננות אלקי דגם הנפש 32
 33 הבהמית יוכל להשיגו, התבוננות באופן ובסגנון המובן גם לנפש 33
 34 הבהמית הנה על ידי זה נעשה התקרבות הנפש הבהמית לעניני 34
 35 אלוקות (וכמו שכתבאר במקום אחר לגבי מהות ההתקרבות של הנפש 35
 36 הבהמית לאלוקות בעקבות פעולה מסוג זה של הנפש האלוקית שנעשה 36
 37 בשלב ראשון חקיקה החלטה והסכמה כללית בהנפש הבהמית 37
 38 דאלקות הוא גם פן דבר המוכן והמשג כו' ועצם החקיקה 38
 39 וההחלטה שניתן להבין ולהשיג אלוקות מקרבת את הנפש הבהמית לאלוקות), 39
 40 הנה אחר כך בשלב מאוחר יותר יש לנפש האלוקית השפעה יותר מעמיקה 40
 41 על הנפש הבהמית ותכוצאה מכך הוא כלשון הכתוב במשלי "רב תבואות 41
 42 בכת שור", לפי פשוטו כוונת הפסוק היא "הרבה תבואות באה עליי 42
 43 כח השור, כי יחרוש בשדה, רצה לומר המקבל עליו עול תורה כשור לעול 43

ביאור בדרך אפשר

1 קצור. יבאר ענין הקרבנות בעבודה הרוחנית בנפש האדם ד"אדם
 2 פי יקריב" כאשר אדם ירצה להתקרב לאלוקות צריך להיות "מכס
 3 קרבן" עליו "להקריב" מתוכו, היינו את הנפש הבהמית שלו. אש
 4 שלמעלה ואש מלמטה, כשם שעל המזבח הייתה אש שירדה מלמעלה
 5 והייתה גם אש שהביאו למטה
 6 כך בעבודת ה' יש אהבה
 7 דנפש האלקית שקיימת בה
 8 מטבעה בדוגמת אש שלמעלה
 9 ודנפש הבהמית שצריך
 10 להשפיע עליה ולהחירי בה
 11 אהבת ה', בדוגמת אש שבאה
 12 מלמטה. אהבה דנפש
 13 הבהמית באה על ידי
 14 התלבשות נפש האלקית
 15 בנפש הבהמית שתחילתה
 16 היא בהתבוננות באלוקות באופן
 17 המובן גם לנפש הבהמית.
 18 (ג) וקזה לאחר שנתבאר לעיל
 19 ענין השראת השכינה במשכן
 20 וענין השראת השכינה בנפש
 21 האדם יוכן מה שהמשכן
 22 היה מעצי שטים דקא,
 23 לאור המשמעות המיוחדת של
 24 המושג "שיטים" כפי שיתבאר
 25 להלן, דלהיות שעקר
 26 העבודה במשכן ומקדש
 27 הוא לאתהפכא חשוכא
 28 לנהורא, להפוך חושך של
 29 היפך הקדושה לאור אלוך
 30 שזהו ענין עבודת
 31 הקרבנות כנ"ל (ובפרט)¹⁶
 32 מעשה הקטרת שבו ענין
 33 בירור החושך והעלאתו לקדושה מודגש יותר מאשר בעבודות אחרות בבית
 34 המקדש כי הסממנים של הקטרת היו מדברים שאין בהם טעם ואינם משמשים
 35 למזון והם בבחינת דומם שנחות יותר מצומח וחי, ולאחר שעלו על גבי
 36 המזבח נוצר מהם "ריח ניחוח אשה לה", היינו הפיכת חושך לאור), ועל
 37 ידי העבודה שבמקדש בבירור והעלאת ענייני העולם לקדושה הנה
 38 על ידי זה האיר גלוי אלקות פעולם, ולכן היה המשכן בנוי
 39 מעצי שטים, דהנה שיטה¹⁷ בהקשר זה פרושה נטיה, סטייה,
 40 דהינו שיש דבר שהוא אמצעי, שנמצא באמצע וההטיה מהאמצע

ביאור בדרך אפשר

41 לאיזה צד, לצד כלשהו למעלה או למטה, נקראת שיטה, נטייה
 42 וסטייה וכן פרוש שטות, דשטות חוסר הגיון הוא ההטיה
 43 מהידיעה והחכמה, דידיעה והשגה הבנה הוא דרך המצוע,
 44 הדרך הישרה הממוצעת וההטיה הנטייה והסטייה מזה נקרא שטות.
 45 והנה יש שטות דלעמת
 46 זה, שטות בכיוון הלא רצוי
 47 היינו נטייה לצד הסטרא-אחרא
 48 שאינו צד הקדושה (הנקרא
 49 "לעומת זה" על שם הכתוב "את
 50 זה לעומת זה עשה אלוקים")
 51 וכמו שכתוב לגבי אשה
 52 סוטה "פי תשטה אשתו",
 53 ופרש רש"י ש"תשטה"
 54 פירושו תט מדרכי
 55 הצניעות, וכתוב "וישב
 56 ישראל בשטים" ובהמשך
 57 נאמר שבני ישראל חטאו שם,
 58 שהוא הנטייה לצד הסטרא-
 59 אחרא ענין¹⁸ השטות
 60 דלעמת זה, היינו נטייה
 61 מדרך המצוע לצד של היפך
 62 הקדושה וכמאמר רז"ל
 63 "אין אדם עובר עברה
 64 אלא אם פן נכנס בו רוח
 65 שטות", הרי שנטייה מדרכי
 66 התורה, ועבירה על רצון ה'
 67 נקראת "שטות" ורוח הנה
 68 רוח השטות שגורמת לאדם
 69 לחטוא מכסה על האמת,
 70 ורוח שטות זו שגורמת את
 71 החטא הוא רוח הקלפה
 72 וסטרן אחרא, צד אחר
 73 שאינו צד הקדושה ונקרא "שטות" על-דרך מלך זקן וכסיל, כשם
 74 שהיצר הרע המפתה את האדם לעבור עבירה נקרא "כסיל", טיפש, והם
 75 הקליפות והסטרא אחרא המכסים על האור והגלוי האלוך,
 76 דאלקות הוא אמת וחיים, וכמו שכתוב "והו' אלקים אמת
 77 הוא אלקים חיים", האלוקות היא האמת והיא מקור החיים כי האלוקות
 78 היא המציאות האמתית וממנה נובעת החיות של כל הנבראים אלא שבעולם
 79 הזה הדבר מכוסה ונעלם, והאמת האלוקות היא לא בגלוי והנבראים לא
 80 מרגישים שהחיות והקיום שלהם נובעים מהאלוקות וסבורים בטעות שהם

קצור. יבאר ענין הקרבנות בעבודה ד"אדם פי יקריב" צריך להיות "מכס קרבן". אש שלמעלה ואש מלמטה, אהבה דנפש האלקית ודנפש הבהמית. אהבה דנפש הבהמית באה על ידי התלבשות נפש האלקית בנפש הבהמית.

(ג) וקזה יוכן מה שהמשכן היה מעצי שטים דקא, דלהיות שעקר העבודה במשכן ומקדש הוא לאתהפכא חשוכא לנהורא, שזהו ענין עבודת הקרבנות כנ"ל (ובפרט¹⁶ מעשה הקטרת), ועל ידי העבודה שבמקדש הנה על ידי זה האיר גלוי אלקות פעולם, ולכן היה מעצי שטים, דהנה שיטה¹⁷ פרושה נטייה, דהינו שיש דבר שהוא אמצעי, וההטיה לאיזה צד, למעלה או למטה, נקראת שיטה, וכן פרוש שטות, דשטות הוא ההטיה מהידיעה והחכמה, דידיעה והשגה הוא דרך המצוע, וההטיה מזה נקרא שטות. והנה יש שטות דלעמת זה, וכמו שכתוב "פי תשטה אשתו", ופרש רש"י תט מדרכי הצניעות, וכתוב "וישב ישראל בשטים", שהוא ענין¹⁸ השטות דלעמת זה, וכמאמר רז"ל "אין אדם עובר עברה אלא אם פן נכנס בו רוח שטות", ורוח הנה מכסה על האמת, ורוח שטות הוא רוח הקלפה וסטרן אחרא, ונקרא "שטות" על-דרך מלך זקן וכסיל, והם המכסים על האור והגלוי, דאלקות הוא אמת וחיים, וכמו שכתוב "והו' אלקים אמת הוא אלקים חיים", והרוח

(16) ראה תורה אור פרשת וישב ריש [מאמר] דיבור המתחיל ב"ה בכסלו. אור התורה פרשת תולדות הגהה לריש [מאמר] דיבור המתחיל ראה ריח בני. (17) ראה בכל הנ"ל המשך וככה תרל"ז פרק טל ואילך. קונטרס ומעין. (18) סנהדרין קו, א. ספרי, במדבר רבה ותנחומא סוף פרשת בלק.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

43 אֶפְשָׁר לְטָעוֹת וְלַחֲשָׁב שְׂאִינוּ נַעֲשֶׂה נִפְרָד מְאֻלָּקוֹת, וּבְמַצַּב
 44 כּוּזָה הָרִי הוּא מְשַׁלֵּיף חֲיִיו מִמְּגֵד, וְלֹא מִסְכִּים לַעֲבוֹד עֲבוּדָה זֹה אֶפִּילוֹ
 45 אִם לִשְׂם כֵךְ עֲלָיו לֹוֹתֵר עַל חֲיָיו וּמִקְבָּל עֲלָיו כָּל הַמִּינֵי יְסוּרֵינִי חֶסֶד-
 46 וְשָׁלוֹם וּמוֹסָר נִפְשׁוֹ עַל קִדְשַׁת שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן נִרְאָה
 47 בְּמוֹחָשׁ מִמֶּשׁ גַּם אֶפְלוֹ
 48 בְּדִרְגוֹת הַפְּחוּתוֹת בְּאִנְשִׁים
 49 שֶׁמִּצַּבֵּם הִרְחַנִי נְחוּת מֵאֵד קָבָל
 50 שְׁבִקְלִים וּפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל
 51 לְגַבִּי שְׁמִירַת מִצְוֹת אַחֲרוֹת
 52 דְּעֲלוּלִים מִסּוּגִלִים גַּם הֵם
 53 לְמִסֵּר נִפְשָׁם עַל קִדְשַׁת
 54 שְׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְמֵרוֹת
 55 שֶׁבְּמִצְוֹת אַחֲרוֹת הֵם כֵן עוֹבְרִים
 56 עַל רִצּוֹן ה' לְפִי דָּאֵז כִּשְׁהוּא
 57 נִיֻּצַּב בְּפָנָי נִסְיוֹן שֶׁל עֲבִירָה כּוּזָה
 58 שְׁבָה אֵין מְקוֹם לְסַפֵּק שֶׁאִם
 59 יַעֲבוֹר אֶת הַעֲבִירָה יִהְיֶה נִפְרָד
 60 מֵאֻלָּקוֹת הָרִי יוֹדֵעַ וּמְרַגֵּשׁ
 61 בְּנִפְשׁוֹ אֶת הַפִּירוּד וְהַנִּתְחַקֵּק,
 62 וְאִינוּ רוֹצֵה חֶסֶד וְשָׁלוֹם
 63 לְהַפְרֵד מְאֻלָּקֵי יִשְׂרָאֵל,
 64 דְּכֹזָה לְהִיּוֹת חֶסֶד וְשָׁלוֹם
 65 וְחֶסֶד-וְחִלְלָה נִפְרָד
 66 מְאֻלָּקֵי יִשְׂרָאֵל אֵין
 67 בִּיכְלֵת שׁוֹם בְּרִי יִשְׂרָאֵל,
 68 אִף יְהוּדֵי אֶפִּילוֹ מִי שֶׁכִּאֲמוֹר
 69 לְגַבִּי מִצְוֹת אַחֲרוֹת נִחֲשָׁב "קָל"
 70 שֶׁבִּקְלִים" ו"פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל" גַּם
 71 הוּא לֹא מִסּוּגֵל לְהִפְרֵד מֵאֻלָּקוֹת
 72 אֲבָל בְּשִׂאֲרֵי דְבָרִים, הֵינּוּ
 73 בְּשִׂאֲרֵי עֲבִירוֹת רַחֲמָנָא-
 74 לְצַלֵּן, הָרִי אִינוּ יוֹדֵעַ
 75 וְאִינוּ מְרַגֵּשׁ שְׁנַעֲשֶׂה עַל
 76 יָדֵי זֶה נִפְרָד מֵאֻלָּקוֹת
 77 יִתְבַּרֵךְ, וְנִדְמָה לוֹ בְּטַעוֹת
 78 פִּי הוּא עוֹד בְּיַהֲדוּתוֹ כְּפֶאֶר הָיָה, וְלֹא חָל שׁוֹם שִׁנּוּי בִּקְשָׁר שֶׁלוֹ
 79 עִם הַקְדוּשָׁה-בִּירוּךְ-הוּא נִזְהָה הַטַּעוֹת הוּוּ שֶׁהֵיא לְמַעֲשֵׂה הַגּוֹרֵם לְאֵד לַעֲבוֹר אֶת
 80 הַעֲבִירָה כְּאֵ מֵהָרוּחַ שְׁטוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁמַכְסָה עַל הָאוֹר
 81 וְהַגְּלוּי שְׁלֹא יִרְגַשׁ בוֹ, הֵינּוּ שֵׁישׁ עַל נִשְׁמַתוֹ אוֹר וְגִילוּי אֻלּוּקֵי אֲבָל
 82 הַדְּבָר לֹא נִיכָר וְלֹא נִרְגַשׁ בּוֹ פְּרוּשׁ דְּהָרוּחַ שְׁטוֹת שֶׁמְכַסֶּה עַל הָאֵמֶת
 83 גּוֹרֵם לוֹ לְהֶאֱדָם הַעֲדָר הַהֲרַגְשׁ, וְהוּא מֵאֲבָד אֶת הַיְכוּלַת לְחוּשׁ עֵינָיו
 84 אֻלּוּקוֹת וְהֵינּוּ שְׁתַּקְּףָה הַחֲמִידָה²⁰ בְּתַאֲוָה הַעוֹבְדָה שֶׁהַתְּאוּוֹת לְעֵינָיו

1 בעלי מציאות עצמאית וְהָרוּחַ שְׁטוֹת מְכַסֶּה עַל הָאֵמֶת וְהַחַיּוּת
 2 אֻלָּקוֹת, וְהֵיא הַסִּיבָה לְהַעֲלֵם וְהַסְתֵּר הָאֲמוּר וְלִכֵּן נִקְרָא בְּשֵׁם
 3 "קְלָפָה", וְכִמּוֹ הַקְּלָפָה הַמְכַסֶּה עַל הַפְּרִי, עַד כִּדֵי כֵן שֶׁהַפְּרִי
 4 אִינוּ נִרְאָה כֻּלּוֹ, כֵּן הָרוּחַ שְׁטוֹת שֶׁל הַקְּלִיפָה וְהַסְתֵּרָא אַחְרָא מְכַסֶּה
 5 מְעֲלִים וּמְסַתִּיר עַל הָאוֹר
 6 דְּגִלּוּי אֻלָּקוֹת.
 7 וְזֶהוּ הַסְּבָה מַה שְׁאֶפְשָׁר
 8 אֵין יִתְכַן אֲשֶׁר הָאָדָם יְכוֹל
 9 לְהִיּוֹת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם עוֹבֵר
 10 עֲבָרָה, דְּלִכְאוּרָה אֵיךְ
 11 אֶפְשָׁר יִיתְכַן הַדְּבָר אֲשֶׁר
 12 יָבוֹא הָאָדָם לְיַד עֲבָרָה,
 13 וְהָרִי מַעֲצָם טַבְעוֹ וְמַהוּתוֹ יְהוּדִי
 14 קִשּׁוֹר בְּאֻלּוּקוֹת בִּקְשָׁר שֶׁלֹא נִיתָן
 15 לְנִיתוּחַ (כַּפְתָּגִם רַבְנוּ הַזִּקֵּן –
 16 "יְהוּדִי לֹא יְכוֹל לְוֹא רוּצָה לְהִיּוֹת
 17 נִפְרָד מֵאֻלּוּקוֹת", וְכִפִּי שִׁיבוֹר
 18 לְהֵלֵן) וְהוּא רַק לְפִי
 19 שְׂאִינוּ מְרַגֵּשׁ¹⁹ שְׁבָרָה
 20 בַּעֲשִׂיַת הַעֲבִירָה הוּא נִפְרָד
 21 מְאֻלָּקוֹת, וְנִדְמָה לוֹ
 22 בְּטַעוֹת אֲשֶׁר עוֹדְנוּ
 23 בְּיַהֲדוּתוֹ וְהַדְּבָקוֹת שֶׁלוֹ
 24 בְּאֻלּוּקוֹת לֹא נִפְגְּמָה, וְאִם
 25 הָאָדָם הַחוּטָא הֵיא יוֹדֵעַ אֶת
 26 הָאֵמֶת כְּמוֹ שֶׁהוּא, שְׁעַל
 27 יָדֵי הַחֲטָא וְעוֹן נַעֲשֶׂה
 28 נִפְרָד מְאֻלָּקוֹת, הָרִי לֹא
 29 הֵיָה עוֹשֶׂה אֶת דְּבָר
 30 הַעֲבָרָה רַחֲמָנָא-לְצַלֵּן ה'
 31 יִצְלִינוּ בְּשׁוֹם אֶפֶן, לְמֵרוֹת
 32 שִׁיתְכַן שֶׁהוּא מֵתְאוּוָה לְעִשְׂוֹת
 33 זָאת וְכִדֵי לְהִמְנַעַע מֵעֲבִירָה עֲלָיו
 34 לְהַתְגַּבֵּר עַל נִסְיוֹנוֹת קִשִּׁים לְפִי
 35 שְׁבִטְבַּעַע כָּל יִשְׂרָאֵל מַעֲצָם
 36 מַהוּתוֹ שְׂאִינוּ רוֹצֵה בְּשׁוֹם אֶפֶן וְאִינוּ יְכוֹל כָּלֵל לְהִיּוֹת נִפְרָד
 37 מְאֻלָּקוֹת, וְהָרַאָה הַהוֹכַחָה לְכֵן שֶׁבְּעֲצָם מַהוּתוֹ כֻּל יְהוּדִי, יִהְיֶה מִי
 38 שִׁיְהִיָה, לֹא רוּצָה וְלֹא יְכוֹל לְהִפְרֵד וְלְהַתְנַחֵק מֵאֻלּוּקוֹת הֵיא דְּכִאֲשֶׁר כְּאֵ
 39 לְיַדֵי נִסְיוֹן וְכוֹפִין אוֹתוֹ חֶסֶד-וְשָׁלוֹם עַל עֲנָן שֶׁל פְּפִירָה,
 40 לְמַשֵּׁל, כִּאֲשֶׁר מֵאֻלָּקִים יְהוּדִי לַעֲבוֹד עֲבוּדָה זֹה, חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, דָּאֵז בְּשׁוֹנָה
 41 מֵעֲבִירוֹת אַחֲרוֹת בְּהֵם הָאָדָם עִשְׂוִי לְחִשׁוֹב בְּטַעוֹת שֶׁעֲשִׂיַת הַעֲבִירָה לֹא גּוֹרֶמֶת
 42 לוֹ לְהִיּוֹת נִפְרָד מֵאֻלּוּקוֹת הָרִי כְּשֶׁמְדוּבָר עַל עֲבוּדָה זֹה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם אֵי

(19) ראה תניא פרק כד כה. קונטרס ומעין מאמר ב ואילך.

ביאור בדרך אפשר

1 העולם הזה הם בתוקף רב ובתשוקה חזקה וְהַחֲמִימוֹת דְּנִפְשׁ הַבְּהֵמָיִת
 2 שמתחממת ומתלהבת לתאוות העולם גֹּרֵם לוֹ הַקְרִירוֹת והאדישות
 3 וְהַעֲדֵר הַהֲרֵגֶשׁ חוסר יכולת לחוש בַּעֲנִינִים הַרוֹחֲנִיִּים ולהתלהב
 4 ולהתרגש מהם, פְּרוֹשׁ דִּיא צוֹגְעֵבוֹנְדְקִיִּיט און צָעקֵאֲכֻטְקִיִּיט
 5 ההתקשרות והלהט אֵין עֲנִינֵי
 6 הַמְדָּה הלא טובה וְתֵאָוָה 1
 7 בְּרִיתִיָּה, זֶה מְקַרֵּר 2
 8 הַהֲרֵגֶשׁ (דַּעַם דְּעֵרְהַעֵר 3
 9 און גַּעפִּיל את ההכרה
 10 הפנימית ואת יכולת התחושה) 4
 11 בַּעֲנִינִים הַרוֹחֲנִיִּים, עַר 5
 12 אִיז אַזוֹי פִּיל 6
 13 אִיבְּעֵרְגֶעֱעֵבֶען הוא מסור 7
 14 וקשור במידה כל־כך גדולה 8
 15 בַּעֲנִינֵי תֵאָוֹתָיו וּרְצוֹנוֹתָיו 9
 16 הַחֲמִרִים וְהַגְּשָׁמִים, אַז 10
 17 דְּעַר רִוְחַנִּיתִי דִּיקְעַר 11
 18 הַרְגֶשׁ אִיז בֵּא אִים כִּךְ 12
 19 שההרגש הרוחני הוא אצלו
 20 בְּתִכְלִית הַהֲעֵלֶם 13
 21 וְהַחֲסֵתֵר, וְהֵינּוּ שְׁנַעֲשֶׂה 14
 22 בְּלִתֵּי מְרֵגִישׁ כָּלֵל, ומאבד 15
 23 לחלוטין את היכולת לחוש 16
 24 ולהרגיש דברים רוחניים 17
 25 ולהתרגש ולהתפעל מהם וְאֵינּוּ 18
 26 מְרֵגִישׁ לְהַנְעֵם וְהַעֲרֹבֹת 19
 27 המתקיות וְהַטּוֹב וְהַעֲלוֹי 20
 28 והמעלה בְּקִיּוּם הַמְצֹוֹת, 21
 29 וְכֵן אֵינּוּ מְרֵגִישׁ 21
 30 הַפְּחִיתוֹת עד כמה זה גרוע
 31 בְּרַחוּקוֹ מֵאֲלֻקוֹת שְׁנַעֲשֶׂה עַל יְדֵי חֲטָא וְעוֹן, וּבְדֶרֶךְ כָּלֵל
 32 ה"רוח שטות" הגורמת את כל זה הוּא כְּסוּי הַנְּפֶשׁ הַבְּהֵמָיִת שְׁמֻכְסָה
 33 עַל הַנְּפֶשׁ הָאֲלֻקִּית, ומונעת ממנה לפעול כפי שמתחייב מצד מהותה כי
 34 מהותה האמיתית של הנפש האלוקית מכוסה ונעלמת דְּהֵנָּה הַנְּפֶשׁ
 35 הָאֲלֻקִּית הוּא אֲלֻקוֹת בַּעֲצָם מְהוּתוֹ, ובלשון רבנו הזקן בספר התניא
 36 (פרק ב): "חלק אלוקה ממעל ממש" וּבְפֶרֶט הַנִּיצוּץ שְׁבוֹ²¹ הוּא
 37 הַנִּיצוּץ פְּרָטִי הַשֵּׁיף אֶל גּוּפוֹ הַפְּרָטִי כו' כמובא בהערת הרבי
 38 בשולי הגיליון כאן מכתבי האריז"ל: "יש ניצוץ קטן מאד שהוא בחינת
 39 אלוקות כו' וזה הניצוץ מתלבש בכוח ניצוץ אחד נברא כו' הנקרא יחידה עד
 40 כאן לשונו. ויותר נראה לי שמכוון כאן לניצוץ נברא הנ"ל". כלומר, הנפש

ביאור בדרך אפשר

41 האלוקית בכלל היא אלוקות, והרברים אמורים במיוחד לגבי ניצוץ הבורא
 42 שמתלבש בחנינת 'יחידה' שבנשמה), שְׁעַל יְדוֹ עַל־יְדֵי אוֹתוֹ נִיצוּץ אֲלוּקוֹת
 43 הוּא מְרֵגִישׁ בְּכָל הַעֲנִינִים הָאֲלֻקִּיִּים, מאחר שהנפש האלוקית היא
 44 אלוקות בעצם מהותה הרי גם לאחר שהתלבשה בגוף עדיין יש לה מטבעה
 45 יכולת לחוש אלוקות ולהתרגש
 46 מדברים אלוקיים-רוחניים
 47 וּמְרֵגִישׁ מְאֹד בְּדָבָר
 48 שְׁהוּא מְנַגֵּד לְאֲלֻקוֹת, וכשם שבכיוון החיובי יש לנפש
 49 האלוקית תחושה חיובית לענייני
 50 אלוקות, כך יש לה מעצם טבעה
 51 תחושה של דחייה ושלילה ביחס
 52 לדברים המנגדים לאלוקות
 53 וְהֵינּוּ דְּדָבָר שְׁאֵינּוּ
 54 אֲלֻקוֹת בְּגִלּוּי אֵינּוּ רוֹצֶה
 55 בו, אין לו עניין בו והוא
 56 מתרחק ממנו וּבְפֶרֶט בְּדָבָר
 57 שְׁהוּא מְנַגֵּד עַל אֲלֻקוֹת, היינו דבר שלא זו בלבד שאינו
 58 אלוקות בגלוי אלא אפילו מנגד
 59 לאלוקות הרי לא זו בלבד שאינו
 60 רוצה בו אלא הסלידה ממנו היא
 61 בתוקף גדול בהרבה וּבּוֹרַחַ
 62 מְזֵה כְּבוֹרַחַ מְדָבָר
 63 הַמְזִיק, ולא עוד אלא
 64 שההתרחקות והבריחה מדבר
 65 המנגד לאלוקות היא לא רק
 66 כבורח מדבר המזיק סתם אלא
 67 וּכְאֲדָם הַבּוֹרַחַ מִמְּוֹת, דְּכַרּוֹר לוֹ לְהַנְּפֶשׁ הָאֲלֻקִּית דְּמִיתָה
 68 רִוְחַנִּית רַחֲמָנָא-לְצֻלָן הוּא קָשָׁה יוֹתֵר מִמִּיתָה גְּשָׁמִית חֶסֶם
 69 וְשָׁלוֹם, וְכָל תְּשׁוּקָתוֹ וְחַפְצוֹ הוּא בְּאֲלֻקוֹת, וְלַעֲשׂוֹת כָּלִים
 70 לְאֲלֻקוֹת, וְכָל גְּסוֹת וְחֲמִרִיּוֹת יִשׁוֹת וּמְצִיאוֹת הַנְּפֶשׁ
 71 הָאֲלֻקִּית דְּמִיתָה רִוְחַנִּית רַחֲמָנָא-לְצֻלָן וזה למעשה מה שהאדם
 72 מביא על עצמו כאשר הוא עובר עבירות ונפרד ומתנתק מאלוקות שהיא מקור
 73 חייו הוּא קָשָׁה יוֹתֵר מִמִּיתָה גְּשָׁמִית חֶסֶם וְשָׁלוֹם, ואם ממיחה
 74 גשמיית, חס ושלום, אדם מתרחק ובורח בכל כוחו קל־וחומר שהוא נוהג כך
 75 כאשר הוא ניצב בפני סכנה של מיתה רוחנית וְכָל תְּשׁוּקָתוֹ וְחַפְצוֹ של
 76 האדם מצד הנפש האלוקית הוּא בְּאֲלֻקוֹת, וְלַעֲשׂוֹת מענייני העולם הזה
 77 כָּלִים לְאֲלֻקוֹת להכשיר אותם להיות כלים ראויים להשראת השכינה, אלא
 78 שכל זה הוא מצד נפש האלוקית כפי שהיא מטבעה ומהותה, אבל עליה
 79 להתמודד עם הנפש הבהמית שמכסה ומסתירה עליה וְכָל גְּסוֹת וְחֲמִרִיּוֹת
 80 יִשׁוֹת וּמְצִיאוֹת הַנְּפֶשׁ הַבְּהֵמָיִת, שהיא גסה וחומרית, והמציאות שלה

20 (להעיר [מאמר] דיבור המתחיל ויאמר משה תש"ט (קונטרס סג) פרק יב יג. 21) אולי הכוונה למה שנאמר בעץ חיים שער דרושי אצילות בריאה יצירה עשיה פרק א (הובא בלקוטי תורה [מאמר] דיבור המתחיל ושמתי כדכד השני פרק ב): יש ניצוץ קטן מאוד שהוא בחינת אלוקות כו' וזה הניצוץ מתלבש בכוח ניצוץ אחד נברא כו' ויותר נראה לי שמכוון כאן לניצוץ נברא הנ"ל. ועיין גם כן לקוטי תורה פרשת אמור [מאמר] דיבור המתחיל ונקדשתי פרק ה. דרך חיים פרק ח. קונטרס העבודה פרק ה.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 לא בטלה למה שנעלה ממנה אלא היא חשה את עצמה ל"יש" ובעלת מציאות
 2 עצמאית חשובה, ובתור שכזו הרי הוא הנפש הבהמית מְכַסֶּה ומְסַתֵּיר
 3 ומְעֵלִים היינו שלא מדובר בכיסוי קל אלא כיסוי ש"מכסה ומסתיר ומעלים"
 4 על ההרגש דְנַפְשׁ הָאֱלֹקִית, על התחושה הטבעית של הנפש האלוקית
 5 שנמשכת לענייני אלוקות
 6 ושוללת כל דבר שמנגד
 7 לאלוקות ובפשיטות הביטוי
 8 הפשוט של כיסוי הנפש הבהמית
 9 על הנפש האלוקית הוא אֵז
 10 דְעַר גְּעֵשְׁמָאק פּוֹן וְעֵלְט
 11 העונג והנועם של העולם הזה
 12 הגשמי והחומרי (עולם)
 13 שְׁהוּא הָעֵלִם והסתר על
 14 אלוקות ועל רוחניות) אֵיז
 15 מְכַסֶּה ומְסַתֵּיר אויף דַעַם
 16 הָרְגֵשׁ אֱלֹקִי, הרי הוא מכסה
 17 ומסתיר על ה'הרגש' האלוקי
 18 שקיים בנפש האלוקית ומונע
 19 ממנו לפעול בגלוי שְׁזָהוּ
 20 ההעלם וההסתר על האלוקות
 21 שורר בעולם, ובמיוחד ההעלם
 22 וההסתר על הנפש האלוקית הוא
 23 הַיִפְךָ הַפְּנִיָה מִמֶּשׁ, ניגוד
 24 גמור מִמָּה שֶׁהִיָּתָה פְּנִיָה
 25 והמטרה הַעֲלִיּוֹנָה בְּבְרִיאַת
 26 הָעוֹלָמוֹת, ההעלם וההסתר
 27 על אלוקות הוא ההיפך הגמור
 28 מהכוונה והמטרה של הקדוש-
 29 ברוך-הוא בבריאת העולם שהיא
 30 דְנַתְּאָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 31 הוא לְהִיּוֹת לוֹ יְתַבְּרֵךְ
 32 דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים העולם
 33 נברא בגלל רצונו ו'תאוותו' של הקדוש-ברוך-הוא שדווקא העולם הזה, למרות
 34 היותו גשמי וחומרי, יהפוך להיות לו 'דירה', מקום ראוי להשראת השכינה
 35 ודווקא כאן יהיה גילוי אלוקות, וזאת על ידי עֲבוֹדַת הָאָדָם דווקא
 36 בְּגוֹף וְנַפְשׁ הַבְּהֵמִית שמעלימים ומסתירים על האלוקות, וְלִהְיוֹת
 37 כְּנִשְׁמָה בְּגוֹף בְּעוֹלָם זֶה דְּוָקָא למרות שהוא מעלים ומסתיר על האלוקות
 38 וּלְבָרְרוֹ להפריד את הטוב שבו מהרע ולהעלותו לקדושה ולהפוך את החושך
 39 לאור וּלְיָפְכוֹ, ולשנות את הגסות והחומריות של הגוף והנפש הבהמית
 40 ולזכך ולעדן אותם, ובפֶּעֶל ייתכן מצב שבו האדם נוהג למעשה בניגוד
 41 מוחלט לכוונה העליונה שהיא מטרת הבריאה, ואז בָּא לְהִיפֵךְ חֵס
 42 וְשִׁלּוּם, ותמורת זאת שהאדם יכיר ויזכך את העולם נוצר מצב שְׁהָעוֹלָם
 43 מְסַתֵּיר אֶצְלוֹ על אור הָאֱמֶת האלוקית, ובגלל ההעלם וההסתר הזה,

הַבְּהֵמִית, הָרִי הוא מְכַסֶּה ומְסַתֵּיר ומְעֵלִים על הָרְגֵשׁ
 דְנַפְשׁ הָאֱלֹקִית, ובפשיטות הוא אֵז דְעַר גְּעֵשְׁמָאק פּוֹן
 וְעֵלְט (עולם שהוא העלם) אֵיז מְכַסֶּה ומְסַתֵּיר אויף דַעַם
 הָרְגֵשׁ אֱלֹקִי, שְׁזָהוּ הַיִפְךָ הַפְּנִיָה מִמֶּשׁ, מִמָּה שֶׁהִיָּתָה פְּנִיָה
 הַעֲלִיּוֹנָה בְּבְרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, דְנַתְּאָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוא
 לְהִיּוֹת לוֹ יְתַבְּרֵךְ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים על ידי עֲבוֹדַת הָאָדָם
 בְּגוֹף וְנַפְשׁ הַבְּהֵמִית, וְלִהְיוֹת בְּעוֹלָם זֶה דְּוָקָא וּלְבָרְרוֹ
 וּלְיָפְכוֹ, ובפֶּעֶל בָּא לְהִיפֵךְ חֵס-וְשִׁלּוּם, שְׁהָעוֹלָם מְסַתֵּיר
 אֶצְלוֹ על אור הָאֱמֶת, וְנַתְּעָבָה וְנַתְּגַשֵּׁם כָּל כָּךְ עד שְׁנַחְסֵר
 אֶצְלוֹ כָּל חוֹשׁ מִהֶהָרְגֵשׁ (הַנְּקָרָא פִילְעֵן) בְּעֵנְיָנִים
 הָרוּחָנִיִּים, שְׁזָהוּ בָּא בְּסִבַּת הַנְּפֵשׁ הַבְּהֵמִית, שְׁהוּא קְבוּעַ
 וּמִשְׁרָשׁ בְּעֵנְיָנֵי הָעוֹלָם, וְזָהוּ כָּל מַהוּתוֹ וְעֵנְיָנוּ, וּבָהֶם יִהְיֶה
 וְיִחְשַׁב וְיִדְבֵּר בְּחִיּוֹת בְּהָרְגֵשׁ, מִיט אַ גְּרוֹיִסְעֵן גִּישְׁמָאק,
 אֲשֶׁר הָרְגֵשׁ זֶה בְּכָלְלוֹתוֹ וּבְפָרְט עֵנְיָן הַנְּעֵם (דְעַר גִּישְׁמָאק)
 שֵׁישׁ לוֹ בְּזָה הוא שוֹלֵל אֶת הָרְגֵשׁ בְּרוּחָנִיּוֹת, וְהַעֲקָר הוא
 מְפַנֵּי הַקְרִירוֹת שֶׁל הַנְּפֵשׁ הַבְּהֵמִית, דִּי עֲצָם קְאֻלְטְקִיִּיט
 שְׁלוֹ אֵין עֵנְיָנִים רוּחָנִיִּים מְפַנֵּי שְׁהוּא בְּהֵמִי בְּעֲצָם מַהוּתוֹ,
 דְשָׁמוּ מוֹכִיחַ עֲלָיו נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִי, כָּל חִיּוֹתוֹ וְהַרְגֵשְׁתּוֹ הוא
 רַק בְּעֵנְיָנִים בְּהֵמִיִּים, וְכִמוּ שְׁאָנוּ רוֹאִין בְּמוֹחָשׁ, דִּישׁ
 אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לְבַד זֹאת שְׁהֵם רִיקִים מִחֻמְקָה תוֹרָה
 וּמִדּוֹת יִשְׁרוֹת הִנֵּה מַעֲשִׂיהֶם כְּמַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ,
 שְׁדוֹרְסִים וּמְלַעֲיָגִים רַחֲמָנָא-לְצֻלָן מַעֲנִינִים הָרוּחָנִיִּים
 אֲשֶׁר אֵין לָהֶם שׁוּם מִשְׁגַּ כְּלָל, וְהָרִי הֵם כְּבִהְמָה מִמֶּשׁ,

44 וְנַתְּעָבָה וְנַתְּגַשֵּׁם כָּל כָּךְ עד שְׁנַחְסֵר אֶצְלוֹ ואין לוֹ כָּל חוֹשׁ
 45 מִהֶהָרְגֵשׁ (הַנְּקָרָא פִילְעֵן להרגיש) בְּעֵנְיָנִים הָרוּחָנִיִּים, שְׁזָהוּ
 46 בָּא בְּסִבַּת הַנְּפֵשׁ הַבְּהֵמִית, שְׁהוּא קְבוּעַ וּמִשְׁרָשׁ בְּעֵנְיָנֵי
 47 הָעוֹלָם, לעומת הנפש האלוקית הנוטה לעניינים אלוקיים-רוחניים
 48 ומשתוקקת להתקרב אל ה',
 49 הנפש הבהמית נוטה לשקוע
 50 בענייני העולם הגשמי, להתחבר
 51 אליהם ולהתאחד איתם וְזָהוּ
 52 כָּל מַהוּתוֹ וְעֵנְיָנוּ, וּבָהֶם
 53 יִהְיֶה וְיִחְשַׁב וְיִדְבֵּר
 54 בְּחִיּוֹת בְּהָרְגֵשׁ, מִיט אַ
 55 גְּרוֹיִסְעֵן גִּישְׁמָאק, בנועם
 56 ועונג גדול אֲשֶׁר הָרְגֵשׁ זֶה
 57 בְּכָלְלוֹתוֹ עצם ההתחברות
 58 וההשתרשות בענייני העולם
 59 החומרי ובְּפָרְט עֵנְיָן הַנְּעֵם
 60 (דְעַר גִּישְׁמָאק) שֵׁישׁ לוֹ
 61 בְּזָה הוא שוֹלֵל אֶת
 62 הָרְגֵשׁ בְּרוּחָנִיּוֹת, ומונע
 63 מהנפש האלוקית להתגלות
 64 ולפעול, שהרי הרדיפה אחרי
 65 הגשמיות ובמיוחד כשהיא מתוך
 66 הנאה גדולה והאדם שקוע בה
 67 עמוק היא סתירה מוחלטת
 68 להתלהבות והתרגשות מענייני
 69 אלוקות וְהַעֲקָר הגורם העיקרי
 70 למצב של העדר רגש חיובי
 71 לענייני אלוקות הוא מְפַנֵּי
 72 הַקְרִירוֹת והאדישות שֶׁל
 73 הַנְּפֵשׁ הַבְּהֵמִית, דִּי עֲצָם
 74 קְאֻלְטְקִיִּיט עצם הקרירות
 75 שְׁלוֹ אֵין עֵנְיָנִים רוּחָנִיִּים

וזאת מְפַנֵּי שְׁהוּא בְּהֵמִי בְּעֲצָם מַהוּתוֹ, דְשָׁמוּ מוֹכִיחַ עֲלָיו
 77 נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִי, והשם הזה נובע מהעובדה שזו אכן מהותו כָּל חִיּוֹתוֹ
 78 הנושאים שבהם הוא עוסק בחיותו ובעניין רב וְהַרְגֵשְׁתּוֹ ובהם יש לו רגש
 79 והתלהבות הוא רַק בְּעֵנְיָנִים בְּהֵמִיִּים, עניינים גשמיים וחומריים שבהם
 80 האדם דומה לבהמה וְכִמוּ שְׁאָנוּ רוֹאִין בְּמוֹחָשׁ, דִּישׁ אֲנָשִׁים
 81 כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לְבַד זֹאת שְׁהֵם רִיקִים מִחֻמְקָה תוֹרָה וּמִדּוֹת
 82 יִשְׁרוֹת כִּי שְׁאֵין בָּהֶם תוֹכֵן רוּחָנִי חִיּוּבִי הִנֵּה בּוֹסֵף לִכְךָ מַעֲשִׂיהֶם
 83 כְּמַעֲשֵׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ, שְׁדוֹרְסִים דוֹרְכִים ומתייחסים בזלזול
 84 וּמְלַעֲיָגִים רַחֲמָנָא-לְצֻלָן מַעֲנִינִים הָרוּחָנִיִּים אֲשֶׁר אֵין לָהֶם
 85 שׁוּם מִשְׁגַּ כְּלָל, באותם עניינים רוחניים וְהָרִי הֵם כְּבִהְמָה מִמֶּשׁ,
 86 הַהוֹלָכָה וְדוֹרְסָת בְּרַגְלִיהָ את כל מה שהיא פוגעת בו מְבַלִּי

ביאור בדרך אפשר

1 הִבְחִין כָּלֵל אִם הוּא עֶפְר וְעֵץ אוֹ גּוֹף אָדָם, שֶׁהוּא מִפְּנֵי
 2 הָעֵדֶר הַהֶרְגֵשׁ, בְּגַלֵּל חוֹסֵר הִיכּוּלֹת לְהִרְגִישׁ וּלְהַבְחִין עַל מַה רָאוּ לְדוֹרוֹן
 3 וְעַל מַה לֹּא דִבְהִמָּה הָרִי אֵין לָהּ דַּעַת וִיכּוּלֹת הַבְּחִנָּה, כְּמוֹ כֵּן יִשְׁנֹם
 4 אָנָשִׁים כְּאֵלוֹ שֶׁהֵם כְּבִהְמָה מִמֶּשׁ, וְלוֹעֲגִים עַל הַתּוֹרָה
 5 וּמִצְוֹת מֵאַחַר שֶׁאֲבָדוּ אֶת
 6 הַתְּחוּשׁוֹת הַנְּכוּנוֹת וְאֵת הִיכּוּלֹת
 7 לְהַבְחִין (וּמֵהֶם בֵּין אֵלֶּה
 8 שֶׁהִנֵּפֵשׁ הַבְּהִמִּית קוֹבֵעַת אֶת
 9 צוּרֹת הַהִתְנַהְגּוֹת שֶׁלֹּהֶם יִשְׁנֹם
 10 כְּאֵלֶּה הַבּוֹחֲרִים לָהֶם
 11 בַּעֲצָמָם, בְּשִׁרְיוֹת לִיבֵם דְּרָכִים
 12 שׁוֹנִים, בְּשִׁמִּירַת הַתּוֹרָה
 13 וְהַמִּצְוֹת וּמַחֲלִיטִים כִּי מִצְוָה
 14 זֶה הֵם מְקַיְמִים, וּבִזְהָה
 15 אֵינֵם רוֹצִים לְקַיְמָה כּו',
 16 בְּדוּמָה לְאֹמֹר לְעִיל שֶׁבְּגַלֵּל
 17 ה"רוח שטות" של הנפש
 18 הַבְּהִמִּית הַמְּכַסֶּה עַל הַנֶּפֶשׁ
 19 הָאֱלוּקִית, הָאָדָם יוֹצֵר בְּטַעוֹת
 20 אֲבַחְנָה בֵּין עֵבִירוֹת מִסּוּיֹמוֹת
 21 לְעֵבִירוֹת אַחֲרוֹת), וְהִדּוּמָה,
 22 וְכַךְ יִיתֶכֶן שֶׁאֲנָשִׁים מְקַבְּלִים
 23 הַחֲלָטוֹת מוֹטַעוֹת דּוּמוֹת לְגַבִּי
 24 קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת דְּכָל זֶה
 25 הוּא פֶּאֶה מְהַעֲזוֹת הַחוּצָפָה
 26 וְהַקְּרִירוֹת הָאֲדִישׁוֹת דְּנִפְשָׁה
 27 הַבְּהִמִּית לְעֵינֵי קְדוּשָׁה
 28 וְאֱלוּקוֹת, אֲשֶׁר זֶה הוּא
 29 הַסִּפֵּה וְהַגּוֹרֵם מֵהַ שְׂאֵדָם
 30 בָּא לְיָדֵי עֶבְרָה רַחֲמָנָא-
 31 לְצַלֵּן, שֶׁהוּא כְּמִבּוּאֵר לְעִיל
 32 רוּחַ שְׁטוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא
 33 וְהַכְּסוּי דְּנִפְשָׁה הַבְּהִמִּית,
 34 שֶׁהֵם מְעַלְמִים
 35 וּמִסְתִּירִים עַל אֹר הָאֱמֶת הָאֱלוּקִית שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלוּקִית שֶׁמִּצַּד עֲצָמָה
 36 הִיא קְשׁוּרָה בְּאֱלוּקוֹת בְּקִשְׁר בְּלִתי נִיתוֹן לְנִיתוֹק עַד כִּדִּי כַךְ שֶׁהָאָדָם עוֹבֵר
 37 עֲבִירָה חֹסֵר וְשִׁלּוּם שְׁנַעֲשֶׂה כְּתוּצָא מֵהַעֲבִירָה הַיִּפְךָ הַכּוֹנֵה הַמְּטַרָה
 38 הָעֲלִיּוֹנָה בְּכִרְיַת הָעוֹלָם, דְּכּוֹנֵה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם לְמַעַנָּה
 39 הִיא בְּכַדִּי לְבָרְרוֹ וְלַעֲדוֹן וְלִזְכָּךְ אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹתוֹ כְּלִי לְאֱלֹקוֹת,
 40 שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה הִגְשָׁמִי עֲצָמוֹ יִהְיֶה מִקּוֹם רָאוּי לְהִשְׁרָאָה הַשְּׂכִינָה וְדִירָה/
 41 לְאֱלוּקוֹת וְעַל יָדֵי כְּסוּי הַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִּית שֶׁמְכַסֶּה וּמִסְתִּירָה עַל הָאֱמֶת
 42 הִנֵּה בָּא לְמַעֲשֵׂה הַהִיפְךָ מִמֶּשׁ, שֶׁהָעוֹלָם לֹא דִּי שְׂאֵינוֹ מִתְּבַרֵּר

ביאור בדרך אפשר

43 וּמִזְדַּכָּף וּלְכֵן אֵינוֹ הוֹפֵךְ לְהִיּוֹת 'דִּירָה' לְאֱלוּקוֹת, הִנֵּה עוֹד מְעַלִּים
 44 וּמִסְתִּיר עַל אֹר הָאֱמֶת, וְזוֹהוּ הָרוּחַ שְׁטוֹת שְׁמַכְסָה עַל
 45 הָאֱמֶת וּבְגַלֵּלָה הָאָדָם עֲלוֹל לְעִבּוֹר עֲבִירוֹת.
 46 קְצוּר. יְבָאֵר דְּרוּחַ שְׁטוֹת, שֶׁהִיא תִּקְוָה הַתְּאֵוָה הַעוֹבְרָה שֶׁהַתְּאוּוֹת
 47 לְעֵינֵינוּ הָעוֹלָם הַזֶּה הֵם בְּתוֹקֶף
 48 וְהָאָדָם שְׁקוּעַ בְּהוֹן וְנִפְשָׁה
 49 הַבְּהִמִּית בְּכָלֵל, מִצַּד טְבַעָה
 50 וּמַהוּתָה, מְכַסִּים עַל הָאֱמֶת
 51 הָאֱלוּקִית שֶׁאֲמוּרָה לְהֵאִיר בְּנֶפֶשׁ
 52 הָאֱלוּקִית וְגוֹרְמִים הָעֵדֶר
 53 הַרְגֵשׁ הָאֱלֹקוֹת חוֹסֵר
 54 הַרְגֵשָׁה וְהַכְּרָה פְּנִימִית בְּאֱלוּקוֹת
 55 וְעֵלְוֵי הַמִּצְוֹת, וְכֵן חוֹסֵר
 56 הַרְגֵשָׁה וְהַכְּרָה בְּמַעֲלַת הַמִּצְוֹת
 57 מִצַּד אַחַד וּפְחִיתוֹת הַרְחוּק
 58 מֵהֶם וּמִצַּד שְׁנֵי הָאָדָם מֵאֲבָד
 59 אֶת הַהַכְּרָה וְהַרְגֵשָׁה בְּכַךְ
 60 שֶׁהַתְּרַחֲקוֹת מֵאֱלוּקוֹת וּמֵהַמִּצְוֹת
 61 הִיא דְּבַר פְּחוּת וְגֵרֵעַ.
 62 (ד) אֲמָנָם זֶה שֶׁהִנֵּפֵשׁ
 63 הַבְּהִמִּית מְכַסֶּה עַל
 64 הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית וּמַעֲלִימָה
 65 וּמִסְתִּירָה עַל אֹרָה, וְהֵינּוּ
 66 הָרוּחַ שְׁטוֹת שֶׁל הַסְּטֵרָא-
 67 אַחֲרָא, שְׁמַכְסָה וּמְעַלִּים
 68 עַל אֹר הָאֱמֶת וְהַגְּלִי שֶׁל
 69 הָאֱלוּקוֹת, וְהֵינּוּ דָּאֵס וְדָאֵס
 70 וְעוֹלֵט אֵיזוּ מְעַלִּים אוּיָף
 71 אֱלֹקוֹת, הַעוֹבְרָה שֶׁהָעוֹלָם
 72 מְעַלִּים עַל אֱלוּקוֹת הוּא רַק
 73 עַל הַמְּדוּת הַרְגֵשׁ דְּנִפְשָׁה
 74 הָאֱלֹקִית, כְּמִבּוּאֵר לְעִיל
 75 בְּהַרְחַבָּה כִּיצַד הַכִּסּוּי וְהַהַעֲלָם
 76 עַל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלוּקִית פּוֹגַע בִּיכּוּלֹת
 77 לְחוֹשׁ וּלְהַרְגִישׁ אֶת חֲשִׁיבוֹתָם וּמַעֲלָתָם וְהַעֲרִיבוֹת שֶׁל עֵינֵינוּ אֱלוּקוֹת אֲבָל לֹא
 78 עַל הַעֲצָמוֹת דְּנִפְשָׁה הָאֱלֹקִית כִּי עַל עֲצָם מַהוּתָם שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלוּקִית
 79 לֹא נִיתוֹן לְהַעֲלִים וְלְהַסְתִּיר וְשׁוּם דְּבַר לֹא פּוֹגַע וְלֹא פּוֹגֵם בָּהּ, כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ
 80 וּמִבְּאֵר.
 81 דְּהִנֵּה כְּתִיב בְּשִׁירַת הָאֲזִינוּ "יַעֲקֹב חֲבַל נִחְלָתוֹ", וּמוֹסְבֵר עַל כֵּךְ
 82 בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת אֲשֶׁר הַתְּקַשְׁרוֹת הַקָּשֶׁר וְהַחִיבּוּר הַעוֹמֵק וְהַפְּנִימִי שֶׁל
 83 הַנֶּפֶשׁ מֵאֱלֹקוֹת הוּא כְּמוֹ חֲבַל²² עֲבָה הַשְּׂזוֹר מִתְּרִי"ג נִימִין
 84 חוֹטִים דִּקִּים, דְּהַחֲבַל בְּנִמְשָׁל הוּא הַנֶּפֶשׁ מֵעֲצָמָה, דְּנִשְׁמָתוֹ שֶׁל

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

47 יְדִי זֶה נֶעֱשָׂה הַהֲתַקְשְׁרוֹת בֵּין ה'מַעֲלָה" וְה'מַטְהָ" לְהִיּוֹת
 48 לְאֶחָדִים, לְהַפְּוֹךְ לְדַבֵּר אֶחָד לַמְּרוֹת שֶׁעֲדִיין נִשְׂאָר מֵרַחֵק גְּדוֹל בִּינֵיהֶם שׁוֹה
 49 לַמַּעֲלָה וְזֶה לַמַּטְהָ הִנֵּה כְּמוֹ כֵּן הוּא גַם כֵּן בְּחֶבֶל דְּנִשְׁמָה, גַּם
 50 הַנִּשְׁמָה נִמְשָׁלָה לְחַבֵּל הַמִּקְשָׁר וּמְחַבֵּר שְׂרָאֲשׁוֹ הָאֶחָד קָשׁוֹר לְמַעֲלָה
 51 בַּאֲלוּקוֹת, וְהוּא הַתְּקַשְׁרוֹת
 52 אוֹת ה' תַּתְּאָה שֶׁם הוּא
 53 מְוֹרֵכֵב מֵאַרְבַּעַת הָאוֹתוֹת יו"ד,
 54 ה"א, ו"ו, ה"א. וְהָאוֹת ה"א
 55 הַרְשָׁוָה נִקְרָאת ה' עֵילָאָה
 56 (עֵלוּנָה) וְהָאוֹת ה"א הָאֲחֵרוֹנָה
 57 נִקְרָאת ה' תַּתְּאָה (תַּחְתּוֹנָה)
 58 וְהַקְשָׁר שֶׁל הַנִּשְׁמָה בַּאֲלוּקוֹת
 59 פִּירוּשׁוֹ שֶׁהָאוֹת ה' תַּתְּאָה קָשׁוֹרָה
 60 וּמְחַבֵּרֵת בְּהִג' אוֹתוֹת
 61 י"ו, שֶׁלְמַעֲלָה מִמֶּנָּה בְּדַרְגָּה
 62 וְרָאֲשׁוֹ אֶחָד הַקְצָה הַשְּׁנִי שֶׁל
 63 'חֶבֶל' הַנִּשְׁמָה קָשׁוֹר לְמַטְהָ,
 64 וְהוּא בְּהִקְרָאת הַנִּשְׁמָה
 65 הַמְתַּלְכָּשֶׁת בְּגוֹף הָאָדָם
 66 לְהַחֲיוֹתוֹ, כַּמְבוֹאֵר בַּחֲסִידוֹת
 67 שֶׁגַם לְאַחַר יִרְדַּת הַנִּשְׁמָה לַמַּטְהָ
 68 לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוֹף, חֶלֶק פְּנִימִי
 69 וְעִצְמִי שֶׁל הַנִּשְׁמָה נִשְׂאָר לַמַּעֲלָה
 70 וְרַק הָאֵרָה מוֹעֲטַת מִמֶּנָּה
 71 מְלוּבֶשֶׁת בְּחוּךְ הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי.
 72 וְזֶהוּ "עַקֵּב חֶבֶל
 73 נִחְלָתוֹ", דָּגַם בַּמְּדַרְגּוֹת
 74 הַנְּמוּכּוֹת שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 75 שֶׁהֵם בְּכַחֲשֵׁי עַקֵּבִים
 76 שֶׁנִּמְשָׁלוּ לְעַקֵּב שֶׁבְּרַגְלֵי שְׁוֹא
 77 הַחֶלֶק הַתַּחְתּוֹן בְּיֹתֵר שֶׁל גּוֹף
 78 הָאָדָם, הִנֵּה עַל יְדֵי חֶבֶל
 79 דְּנִשְׁמָה הָרִי הֵם גַּם
 80 הַיְהוּדִים הִלְלוּ קָשׁוֹרִים וּמְחַבֵּרִים וּמְאַחֲדִים בְּהַעֲצָמוֹת, כַּעֲצוּמֹתוֹ
 81 וּמְהוֹתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכַבֵּיכּוֹל שֶׁהֵם (נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל)
 82 נִחְלָתוֹ הַחֶלֶק הַיְהוּדִי שֶׁל עַל יְדֵי הַחֲבִיבּוֹר שֶׁל
 83 הַנִּשְׁמָה הֵם קָשׁוֹרִים בַּאֲלוּקוֹת בְּתַכְלִית הַהֲתַקְשְׁרוֹת תְּמִיד, בְּכֹל מִצַּב,
 84 גַּם אִם הַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִּית וְהַקְּלִיפּוֹת מַעֲלִימִים וּמַסְתִּימִים עַל הַהֲרַגְשׁ וְעַל הַמִּידוֹת
 85 שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הַאֲלוּקוֹת, כַּמְבוֹאֵר לְעֵיל. וּמַעֲתָה, לְאַחַר שֶׁהוֹסֵבֵר כִּי עַצֵּם
 86 הַנִּשְׁמָה אֵין הַעֵלֶם וְהַסֵּתֵר בְּגַל ה'רוּחַ שְׁטוֹת" מוּבֵן מְדוּעַ הָאָדָם לְעוֹלָם לֹא יַעֲבֹר עֲבִירָה
 87 לְהִיּוֹת הַסֵּתֵר בְּגַל ה'רוּחַ שְׁטוֹת" מוּבֵן מְדוּעַ הָאָדָם לְעוֹלָם לֹא יַעֲבֹר עֲבִירָה
 88 שְׁבָה הוּא יוֹדֵעַ בְּבִירוֹר שֶׁהוּא נִפְרָד וּמִתְנַתֵּק מֵאֲלוּקוֹת וְעַם זֹאת לְגַבֵּי עֲבִירוֹת
 89 אַחֲרוֹת יִתְּנֵן שֶׁ"רוּחַ שְׁטוֹת" כֵּן תַּכְסֵּה עַל הָאֵמֶת: וְהִנֵּה עֲנִינֵן הַכְּפִירָה
 90 רַחֲמָנָא-לְצַלֵּן אוֹ עֲבָרָה שֶׁהִיא בְּכַרַת חֲסִי-וְשָׁלוֹם, הִלָּא הֵם
 91 נוֹגְעִים לְעַצֵּם הַהֲתַקְשְׁרוֹת שֶׁל הַנִּשְׁמָה בַּאֲלוּקוֹת, הִנֵּנוּ בְּכַלְלוֹת
 92 הַהֲתַקְשְׁרוֹת וְלֹא רַק בְּכַרַת כֹּזֵה אוֹ אַחַר, שֶׁהֵם עַצֵּם הַנִּשְׁמָה וְעַצֵּם

1 אָדָם הוּא הַחֶבֶל הָאֲמִצְעִי הַמְּקַשְׁרוֹ בְּאֲלוּקוֹת, וְלִזְאוֹת הַנִּשְׁמָה
 2 עַצְמָהּ הָאֲמִצְעִי הַמְּקַשְׁרֵה וּמְחַבֵּר בֵּין הָאָדָם לַאֲלוּקוֹת שְׁוֹרָה מֵתְרִי"ג
 3 נִימִין, כַּנִּגְדֵי תְרִי"ג הַמְּצוּוֹת (כַּפִּי שִׁיבוּאֵר לְהִלֵּן) וְכַדְאִיתָא מוּבָא בְּסִפְר
 4 שֶׁל בִּינּוּנִים סִפְר הַתְּנִיא הַנִּקְרָא "סִפְר שֶׁל בִּינּוּנִים" כִּי הוּא עוֹסֵק בַּעֲבוּרֵת
 5 ה' שֶׁל ה'בִּינּוּנִי" שְׁאִינוּ צָדִיק
 6 וְאִינוּ רִשְׁעֵי פְּרָק נָא,
 7 דְּהַנִּשְׁמָה כְּלוּלָה מֵתְרִי"ג
 8 כַּחוֹת, וּבִלְשׁוֹן סִפְר הַתְּנִיא
 9 שֶׁם: "שְׁתְּרִי"ג מִינֵי כוּחוֹת וְחִיּוֹת
 10 כְּלוּלִים בַּהּ בְּמַהוּתָהּ וְעִצְמוּתָהּ
 11 לְצַאת אֶל הַפּוֹעֵל וְהַגִּילּוּ
 12 מֵהַעֵלֶם, לְהַחֲיוֹת רַמ"ח אַבְרִין
 13 וְשִׁס"ה גִּידִין שֶׁבְּגוֹף עֲלִי"ד
 14 הַתְּלַבְּשׁוֹת בְּנֶפֶשׁ הַחֲיוּנִית שִׁישׁ
 15 לֵה גַם כֵּן רַמ"ח וְשִׁס"ה כוּחוֹת
 16 הַלְלוּ.
 17 וְטַעַם הַדְּבָר הוּא, הַסִּיבָה
 18 לְכַךְ שֶׁכוּחוֹת הַנֶּפֶשׁ הֵם בְּמִסְפָּר
 19 תְרִי"ג הִיא דְאֶמְרוּ רַז"ל
 20 (סְנֵהֲדִין פְּרָק דִּ מִשְׁנָה
 21 ה') "חֲתִיב אָדָם לֹמַר
 22 בְּשִׁבְלֵי נִבְרָא הָעוֹלָם",
 23 דְּעוֹלָם הוּא מְלִשׁוֹן
 24 הָעֵלֶם, וְלִפִּי זֶה יֵשׁ לְפִרְשׁ אֵת
 25 הַמִּשְׁנָה דְּכָל אֶחָד וְאֶחָד
 26 חֲתִיב לֹמַר דְּהָעֵלֶם
 27 ("עוֹלָם") וְצִמְצוּם הָרָאֲשׁוֹן
 28 כְּדִי שֶׁמְהַאֵר הָאֲלוּקִי הָאִינְסוּפִי
 29 וְהַבְּלִיתִי מוּגַבֵּל יִתְהוּוֹ עוֹלָמוֹת
 30 וּנְבִרָאִים מוּגַבֵּלִים, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 31 הוּא עֹשֶׂה בְּאוֹר הָאֵין-סוּף שׁוֹרָה
 32 שֶׁל צִמְצוּמִים שֶׁמַּעֲלִימִים אֵת
 33 הָאוֹר, כֵּךְ שֶׁרַק הָאֵרָה מוֹעֲטַת
 34 מִמֶּנּוּ תַּגְלָה וְתוֹרֵד לְהוֹוֹת אֵת הַנְּבִרָאִים. וְתַחֲלִילֵת הַצִּמְצוּמִים הִיא בְּצִמְצוּם
 35 הָרָאֲשׁוֹן שֶׁבּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סִילַק אֵת אוֹרוֹ הַגְּדוֹל הַצִּידָה, כַּכֵּיכּוֹל, כְּדִי
 36 שֶׁתְּהִיָּה אֲפִשְׁרוֹת וְנִתְּנִיתֵן מְקוֹם לְעוֹלָמוֹת. וְהָאָדָם חֲיִיב לְדַעַת לְוֹמַר לְעַצְמוֹ
 37 שֶׁהָעוֹלָם הַצִּמְצוּם נִבְרָא בְּשִׁבְלֵי, כַּמְשִׁימָה לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד בְּכַדִּי
 38 לְכָרְרוֹ וְלִזְכְּכוֹ, וְהָאָדָם הוּא בְּצִיּוֹר בְּדַמּוֹת וּבְתַבְּנִית רַמ"ח
 39 אֲבָרִים וְשִׁס"ה גִּידִים שֶׁהֵם בְּמִסְפָּר תְרִי"ג, דְּלִכְּנֵן כִּיּוֹן שֶׁמְשִׁימָת
 40 בִּירוֹר הָעוֹלָם מוֹטֵלֵת עַל הָאָדָם כֹּל הַמְּדַרְגּוֹת בְּהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת שֶׁל הָאוֹר
 41 הָאֲלוּקִי מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה הֵם בְּמִסְפָּר הִזְהָ, וּבְעֵצֵם כֹּל דַּרְגָּה מִתְחַלֶּקֶת
 42 לְתְרִי"ג בְּחִינוֹת וְלִכְּנֵן הִנֵּה גַם בְּהַנִּשְׁמָה עִצְמָה שְׁעִלְיָה מוֹטֵל לְעִסּוֹק
 43 בְּבִירוֹר הָרִי יֵשׁ גַּם כֵּן תְרִי"ג כַּחוֹת, שֶׁבְּהֵם תְּלוּיִים הַתְּרִי"ג
 44 מְצוּוֹת, וְחֶבֶל זֶה דְּנִשְׁמָה הָרִי מְתַקְשֵׁר בְּאֲלוּקוֹת, וְכִמּוֹ הַחֶבֶל
 45 שְׂרָאֲשׁוֹ אֶחָד קָשׁוֹר לְמַעֲלָה, וְרָאֲשׁוֹ הַשְּׁנִי קָשׁוֹר לְמַטְהָ,
 46 כֹּאֲשֶׁר קָצָה אֶחָד שֶׁל הַחֶבֶל קָשׁוֹר לַמַּעֲלָה וְקָצָה הַשְּׁנִי קָשׁוֹר לַמַּטְהָ הָרִי עַל

ביאור בדרך אפשר

1 הנֶפֶשׁ, שבהם היא "עצם ההתקשרות" ועל-דרך דְּכָתִיב "כִּי
 2 עֲוֹנֹתֵיכֶם הָיוּ מִבְּדָלִים בֵּינֵיכֶם לְבֵין אֲלֵקֵיכֶם", ויש לפרש את
 3 דיוק לשון הפסוק "אלוקיכם" ולא "אלוקים" סתם דְּאֲלֵקֵיכֶם פְּרוּשׁ
 4 אֲלֵקָה שְׁלָכֶם, וְהִינוּ הָאֱלֹקִים שֶׁבְּנִשְׁמָה, כך שהכתוב לא אומר
 5 רק שהעוונות מבדילים בין
 6 האדם לאלוקות בכלל אלא
 7 מרגיש גם שהעוון יוצר פגם
 8 ופירוד ביחס לאלוקות שבנשמתו
 9 של האדם וענינים אלו
 10 עבירות שקשורות בכפירה או
 11 באיסורי כרת הֲרִי הֵם
 12 נוֹגְעִים בְּכָל־לוֹת
 13 הַהֲתַקְשְׁרוֹת, כאמור,
 14 וְיִדְוֶעַל²³ דְּעַל עֲצָם
 15 הַנִּשְׁמָה הֲרִי אֵין שׁוּם
 16 דְּבָר הַמַּעֲלִים וּמִסְתִּירִי,
 17 והיא נשאת קשורה ומחוברת
 18 באלוקות בכל מצב וְלִזְמַן
 19 כְּאֲשֶׁר בָּא אִיזָה דְּבָר שֶׁגַם
 20 האדם יודע ומכיר בכך שזהו
 21 דבר הַנּוֹגֵעַ בְּכָל־לוֹת
 22 הַתַּקְשְׁרוֹת נִפְשׁוֹ, שְׁיָכוֹל
 23 לְהִיטֵן נִפְרָד עַל יְדֵי זֶה
 24 מְאֲלָקִים חִסְ-וְשׁוֹלִם,
 25 וְכִנְ"ל דְּאִישׁ יִשְׂרָאֵל אֵינוֹ
 26 רוֹצֵה בְּשׁוּם אִפְּן וְאֵינוֹ
 27 יָכוֹל חִסְ-וְשׁוֹלִם לְהַפְרִיד
 28 מְאֲלָקִים וְלִכְּן נִרְגַּשׁ
 29 אֲצִלוֹ דְּבָר זֶה, וזה פשר
 30 העובדה שבמקרה כזה אפילו
 31 "קל שבקלים" מוסר את נפשו
 32 שלא לעבוד עבודה זרה אֲבָל
 33 בִּשְׂאֵרֵי עֲבֻרוֹת חִסְ-
 34 וְשׁוֹלִם שבהם לא ניכר שהעבירה עליהם היא כפירה וכן עבירות שְׂאֵינָם
 35 בְּכַרְתָּ הֲרִי הֵם נִימִין פְּרֻטִיִּם וְדָקִים בְּחֶבֶל הַעֲבָה שֶׁל הַנִּשְׁמָה, וְלִכְּן
 36 אֵינָם נִרְגַּשִׁים אֲצִלוֹ כֹּל כֶּף וּבְעִבּוּרֵי אֱלֹהִים הַאֲדָם לֹא מוֹרִישִׁי אֵת
 37 הַנִּתּוּק וְהַפִּירוּד מֵאֱלֹקִים.
 38 וְהִגַּם אִף עַל פִּי שֶׁלֹּאמִיתוֹ שֶׁל דְּבָר דְּבַעֲבָרוֹ עַל אַחַת מִמִּצְוֹת הַנְּוִי'
 39 אֲשֶׁר צָוָה לַעֲשׂוֹתָן וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה וּמִבְּטֵל מִצְוֹת עֲשֵׂה, אוֹ שֶׁעוֹשֶׂה
 40 אַחַת מִמִּצְוֹת הַנְּוִי' אֲשֶׁר צָוָה הַנְּוִי' לְבַלְתִּי לַעֲשׂוֹתָן וְעוֹבֵר עַל

ביאור בדרך אפשר

41 מצוות לא תעשה, הֲרִי עַל יְדֵי זֶה נִפְסַק הַנִּימָא פְּרֻטִית מִתְרִי"ג
 42 החוטים שמהם שזור החבל, אותו חוט ששייך למצווה זו בפרט (ולאמיתו של
 43 דבר גם זה גורם ניתוק ופירוד מאלוקות כמו עבירות של כפירה ואיסורי כרת
 44 אף שמדובר בנימא פרטית כיוון דְּבַפְרָט זֶה הֲרִי הוּא כֹּל הַעֲצָמוֹת
 45 שֶׁל הַפְּרָט הַזֶּה וְלֹא רַק חֵלֶק
 46 מוֹעֵט מִמֶּנּוּ), וְעוֹד יוֹתֵר
 47 בעבירה פרטית קיים עוד היבט
 48 חמור שדומה לעבירה על איסור
 49 חמור שְׁפוֹעֵל חֲלִישׁוֹת
 50 בְּכָל־לוֹת הַחֶבֶל כְּמוֹכֵן
 51 בפשטות שפגימה וניתוק באחד
 52 ממרכיבי החבל מחלישה את כל
 53 החבל, וכך בנמשל, אף שמדובר
 54 על עבירה פרטית, בסופו של
 55 דבר יש לכך השפעה על כללות
 56 הקשר (ובלשון ספר התניא, פרק
 57 כד: "אבל באמת לאמיתו אפילו
 58 עבירה קלה הרי העוברה עובר
 59 על רצון העליון ברוך הוא והוא
 60 בתכלית הפירוד מייחודו
 61 ואתדותו יתברך..."), וְכַבֵּל זֶה
 62 הֵנָּה לְהִיטֵם רַק נִימִין
 63 פְּרֻטִיִּים הֲרִי אֵינוֹ נִרְגַּשׁ
 64 אֲצִלוֹ כֹּל כֶּף, והאדם טועה
 65 לחשוב שבעצם הוא לא נפרד
 66 ולא מתנתק וְהִינוּ שֶׁבִּזְוָה
 67 בעבירות פרטיות אלו הֵנָּה
 68 הַמְדוּת דְּנִפְשׁ הַבְּהִמִית
 69 הַתְּחוּשׁוֹת וְהַרְגֵשׁוֹת שֶׁלָּהּ
 70 מַעֲלִימִים וּמִסְתִּירִים עַל
 71 הַמְדוּת דְּנִפְשׁ הַאֱלֹקִית,
 72 וְהִינוּ שְׂאֵינוֹ נִרְגַּשׁ אֲצִלוֹ
 73 הָאוֹר וְהַחַיּוֹת הַאֱלֹקִי,
 74 וְזֶהוּ הַסִּבָּה שֶׁבָּא לִידֵי עֲבָרָה רַחֲמָנָא-לְצִלָּן, וְהִינוּ הַרוּחַ
 75 שְׁטוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא שְׁמַכְסָּה וּמַעֲלִים עַל אוֹר הָאֱמֶת,
 76 שְׂאֵינוֹ נִרְגַּשׁ אֲצִלוֹ הָאוֹר הַאֱלֹקִי, כְּמוֹכָא לְעִיל בְּאִיכוֹת וְכֵה הֵנָּה
 77 יוֹרֵד רַחֲמָנָא-לְצִלָּן מִדְּחֵי אֵל דְּחֵי לֵאחֵר שֶׁבְּשֶׁלֶב רֵאשׁוֹן הַהֶעֱלַם
 78 והכיסוי של הנפש הבהמית והקליפות גורמים לו לאבד את הרגש הראוי
 79 לאלוקות, בהמשך הוא יורד למטה מזה עַד שֶׁבָּא לַעֲשׂוֹת דְּבָר אִסוּר
 80 רַחֲמָנָא-לְצִלָּן, כְּפוּעֵל, וְהוּא מַצִּד הַרוּחַ שְׁטוֹת כְּנ"ל.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

47 למעלה מן הדעת, בדרך על-שכלית, היא דרגה רוחנית גבוהה ביותר, והיא
 48 נובעת מהבנה והכרה עמוקה במעלתו וחשיבותו של עניין הנישואין כמאמר
 49 חכמינו ז"ל דאיש ואשה הרי זכו אם האיש והאישה זכו הרי שכינה
 50 שרויה ביניהם, דאיש הוא אותיות אש י' ואשה הוא אותיות

51 אש ה', וכאשר זכו אז
 52 הרי הם י"ה שם ה' כו',
 53 (ובא בגלוי כאשר האיש
 54 והאשה זוכים ויש עליהם
 55 השראת השכינה האלוקית הדבר
 56 בא לידי ביטוי בכך שהם זוכים
 57 להקים בננין עדי עד כו'
 58 נצחי, לדורי דורות, דבר שיתכן
 59 רק בכוח הבורא), אם כן
 60 הרי זו הריקוד לפני הכלה
 61 בצורה כזו מדרגה גבוהה,
 62 לכן בשביל זה בשל הדרגה
 63 הגבוהה שלו בעבודת ה',
 64 למעלה מטעם ודעת על-פי
 65 השכל, זכה לגלויים נעלים
 66 ביותר של אור אלוקי מדרגה
 67 גבוהה מאד דאפסיק עמודא
 68 דנורא כו', שהפסיק עמוד
 69 אש בין מיטתו לכל העולם
 70 שזהו בחינת גלוי אור
 71 בגלוי ממש באופן הנראה
 72 לעין כל כו'.

73 והולך ומפרט את המעלה
 74 והחשיבות המיוחדת של שטות
 75 דקדושה":
 76 ובאור הענין הוא, דהנה
 77 אור אין סוף מצד עצמו
 78 ומהותו הרי לית מחשבה
 79 תפיסא ביה כלל, שום
 80 מחשבה אנושית לא 'תופסת'
 81 ומבינה אותו כלל והוא
 82 למעלה מגדר השגה, הוא
 83 נעלה לא רק מהבנה והשגה
 84 בפועל אלא אפילו מ"גדר

85 השגה" היינו שכל ההגדרה של הבנה והשגה לא מתייחסת אליו מלכתחילה
 86 דכל השגה רעיון שכלי שיכול להיות מובן ומושג הנה גם היותו
 87 נעלית גם הרעיון הנעלה ביותר והעמוק ביותר שקשה מאד להבין ולהשיג
 88 את העומק שלו הרי הוא בגדר השגה על כל פנים, אבל מה
 89 שאינו בגדר השגה ומלכתחילה נעלה מלהיות מובן ומוגדר הרי אי
 90 אפשו לא יתכן שיתפס בהשגה כלל, וכדאיתא בספר של
 91 בינונים' פרק יח, וזה לשונו: "ולגבי הקדוש ברוך הוא שהוא
 92 מעצם מהותו למעלה מן השכל והדעת ולית מחשבה תפיסא

1 קצור. ימשיך ויוסיף על המבואר בפרק הקודם דרוח שטות המעלימה
 2 ומסירה על הנפש האלוקית מכסה רק על מדות הרגש והתחושות
 3 דנפש האלקית ולא על עצמותה של הנפש ועצם ההתקשרות
 4 וההתחברות של הנשמה באלוקות שלעולם לא נפגעות ונפגמות.

5 (ה) והנה בשם שיש
 6 הטיה נטייה, סטייה למטה
 7 מן הדעת שהדעת היא הדרך
 8 הישרה והמומצעת שהוא
 9 שנטייה ממנה נקרא בשם
 10 שטות דקלפה, היפך
 11 הקדושה, הנה כמו כן ישנו
 12 הטיה נטייה מהדרך הממוצעת
 13 והרגילה למעלה מן הדעת,
 14 והוא שטות דקדשה, כפי
 15 שהולך ומבאר.
 16 והענין הוא, דהנה אמרו
 17 רז"ל (כתובות יז עמוד א)
 18 "אמרו עליו על ר'
 19 יהודא ברבי אילעאי,
 20 שהיה נוטל בד של הדס
 21 ומרקד לפני הפלה וכו',
 22 כדי לשמח אותה רב שמואל
 23 בר רב יצחק מרקד היה
 24 מרקד לפני הכלה אתלת
 25 (שלש בדין של הדסים,
 26 זורק אחת ומקבל תופס
 27 אחת, רש"י), אמר רבי
 28 זירא קא מכסף לן סבא
 29 הזקן מבייש אותו (שמזלזל
 30 בכבוד תלמידי חכמים
 31 ונוהג קלות ראש בעצמו
 32 לרקוד כך לפני הכלה, רש"י),
 33 כי נח נפשיה אפסיק
 34 עמודא דנורא בין ידיה
 35 לכלא עלמא וכו', כאשר
 36 נחה נפשו (ונפטר מן העולם)
 37 הפסיק (חצץ) עמוד אש בינו
 38 לכל העולם, וא אמר רבי

39 זירא אהגי ליה שוטיה לסבא הועיל לו לזקן השוט שלו (שוט של
 40 הדס שהיה מרקד בו, רש"י) ואמרי ליה ויש אומרים שרבי זירא
 41 התבטא בנוסח אחר, שהועילה לו לזקן שטותיה לסבא השטות שלו
 42 (שהיה מתנהג בשוטה, רש"י), ואמרי ליה ויש אומרים שרבי
 43 זירא התבטא שהועילה לו לזקן שיטתיה לסבא (שיטתו ומנהגו,
 44 רש"י), דשטות זו של זולול בכבוד עצמו, כביכול, ועשיית מעשה
 45 שנראה כשטות כדי לשמח את הכלה הרי היא למעלה מן הדעת,
 46 שהוא מדרגה גבוהה ונפלאה במאד מאד, התנהגות בדרך של

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 ביה כָּלָל ואין המחשבה תופסת ומשיגה בו כלל, הַכֹּל גם החכמים
2 הגדולים ביותר כַּפְתִּיִּים חסרי שכל אָצְלוּ לגביו יתְּבַרְךָ, כְּדִכְתִּיב
3 "וְאָנִי בַעַר וְלֹא אָדַע בְּהֵמוֹת הַיִּתִּי עִמָּךְ, וְאָנִי תָמִיד עִמָּךְ"
4 וגו', כְּלוֹמַר שְׂבֻזָּה שְׂאֵנִי בַעַר וּבְהֵמוֹת אָנִי תָמִיד עִמָּךְ",
5 כלומר, הדרך להתקרב אל
6 הקדוש-ברוך-הוא איננה על-ידי
7 הבנה והשגה שהרי ככל שהאדם
8 יצליח להבין ולהשיג באלוקות
9 בסופו של דבר הרי מחשבה
10 אנושית לא מסוגלת להגיע
11 להבנה והשגה אמיתית בקדוש-
12 ברוך-הוא שלמעלה מגדר שכל
13 דְּבִכְדִי לְהַגִּיעַ לְעִצְמוֹתָיו
14 יתְּבַרְךָ ולהתחבר ולהתקשר
15 עמו הוא לא על-ידי השכל
16 אלא אדרבה על ידי בְּטוּל
17 הַרְצוֹן האישי של האדם
18 שְׁלִמְעָלָה מִטַּעַם וְדַעַת,
19 והביטול הוא למעלה מהשכל
20 וְלִכֵּן נִקְרָאת בְּחִינָה
21 וּמְרֻבָּה זו של ביטול
22 המציאות האישית באופן על-
23 שכלי בְּשֵׁם שְׁטוּת.
24 וְזֶהוּ גַם כֵּן הַסִּיבָה לִכְךָ מָה
25 שֶׁהִנְבִּיא נִקְרָא בְּשֵׁם
26 מְשֻׁעָע, ובעוד שבדרך כלל
27 משמעות הביטוי היא חוסר דעת
28 ושכל, למטה מהדעת, כאן
29 הכוונה למעלה מהדעת וכמו
30 שְׂכָתוּב גַם לַגִּבִּי אֶחָד מִבְּנֵי
31 הַנְּבִיאִים שֶׁנִּשְׁלַח עַל יְדֵי אֱלֹהִים
32 לְמַשׁוּחַ אֶת יְהוָה לְמַלְךְ "מְדוּעַ
33 בָּא הַמְשֻׁעָע הַזֶּה"
34 (וכפירוש המצודת דוד: "כן
35 קראו את הנביא, לפי שבעת שהיה מתבודד בנבואה היה נדמה להם כמשתגע,
36 על כי לא פנה אז בענייני העולם"), דְּהִנֵּה בְּעַת הַתְּגַלּוֹת הַנְּבִיאָה הִנֵּה
37 צִרְיָךְ הַנְּבִיא לְהִיּוֹת בְּהַפְשֻׁט הַגְּשָׁמִיּוֹת²⁴, וְהִנֵּנוּ הַפְּשֻׁט
38 יציאה מהגדרים של הַשֶּׁכֶל וְהַמְדוּת, וְלִהְיוֹת בְּבַחֲיִנַת בְּטוּל
39 שְׁלִמְעָלָה מִטַּעַם וְדַעַת, דְּזֶהוּ גַם כֵּן עֲנִינָה הַפְּשֻׁט הַלְּבוּשִׁים

וְהַדַּעַת וְלִית מִחְשָׁבָה תְּפִיסָא בִּיהַּ כָּלָל, הַכֹּל כַּפְתִּיִּים
אָצְלוּ יתְּבַרְךָ, כְּדִכְתִּיב "וְאָנִי בַעַר וְלֹא אָדַע בְּהֵמוֹת הַיִּתִּי
עִמָּךְ, וְאָנִי תָמִיד עִמָּךְ" וגו', כְּלוֹמַר שְׂבֻזָּה שְׂאֵנִי בַעַר
וּבְהֵמוֹת אָנִי תָמִיד עִמָּךְ, דְּבִכְדִי לְהַגִּיעַ לְעִצְמוֹתָיו יתְּבַרְךָ
הוא על ידי בְּטוּל הַרְצוֹן שְׁלִמְעָלָה מִטַּעַם וְדַעַת, וְלִכֵּן
נִקְרָאת בְּחִינָה וּמְרֻבָּה זו בְּשֵׁם שְׁטוּת. וְזֶהוּ גַם כֵּן מָה
שֶׁהִנְבִּיא נִקְרָא בְּשֵׁם מְשֻׁעָע, וְכִמּוֹ שְׂכָתוּב "מְדוּעַ בָּא
הַמְשֻׁעָע הַזֶּה", דְּהִנֵּה בְּעַת הַתְּגַלּוֹת הַנְּבִיאָה הִנֵּה צִרְיָךְ
לְהִיּוֹת בְּהַפְשֻׁט הַגְּשָׁמִיּוֹת²⁴, וְהִנֵּנוּ הַפְּשֻׁט הַשֶּׁכֶל
וְהַמְדוּת, וְלִהְיוֹת בְּבַחֲיִנַת בְּטוּל שְׁלִמְעָלָה מִטַּעַם וְדַעַת,
דְּזֶהוּ גַם כֵּן עֲנִינָה הַפְּשֻׁט הַלְּבוּשִׁים בְּעַת הַנְּבִיאָה, וְכִמּוֹ
שְׂכָתוּב בְּשִׂאוֹל "וַיִּפְשֹׁט גַם הוּא אֶת²⁵ בְּגָדָיו וַיִּתְּנֵבֵא",
דְּהַלְבוּשִׁים הֵם בְּאִים מִצַּד חֲטָא עֵץ הַדַּעַת, דְּקִדְּם הַחֲטָא
כְּתִיב "וַיְהִי שְׂנִיָּהֶם עֲרוּמִים כּוֹ' וְלֹא יתְּבַשְׂשׁוּ", וְעַל יְדֵי
חֲטָא עֵץ הַדַּעַת נִתְּחַדֵּשׁ עֲנִינָה הַלְּבוּשִׁים, וַיְדוּעַ דְּעַקֵּר
הַחֲטָא הוּא הַהֲרַגַּשׁ הַמְעַרְבַּב בְּטוּב וְרַע, וּכְתִיב "וַיִּדְעוּ כִּי
עִירָמָם הֵם", שְׁנִיתְּחַדֵּשׁ בְּהֵם הַהֲרַגַּשׁ הַמְעַרְבַּב בְּטוּב וְרַע,
שְׂזָהוּ גַם כֵּן עֲנִינָה הַלְּבוּשִׁים, הַהֲרַגַּשׁ הַמְעַרְבַּב בְּטוּב וְרַע,
וּבְשִׂרְשׁוֹ הוּא הַהֲרַגַּשׁ הַשֶּׁכֶל וְהַמְדוּת, וְלִכֵּן בְּעַת הַנְּבִיאָה
הִנֵּה צִרְיָךְ לְהִיּוֹת הַפְּשֻׁט הַלְּבוּשִׁים שְׂהוּא עֲנִינָה הַפְּשֻׁט
הַהֲרַגַּשׁ דְּשֶׁכֶל וּמְדוּת, וְהִנֵּנוּ לְהִיּוֹת בְּבַחֲיִנַת בְּטוּל הַפְּחוּת
וְהַחוּשִׁים, וְכִמְבָאָר בְּרַמְבַּ"ם בְּהַלְכוֹת יְסוּדֵי הַתּוֹרָה,
"מִיִּסוּדֵי הַדַּת לִידַע שְׂהָא-ל יתְּבַרְךָ מְנַבֵּא בְּנֵי אָדָם,
וְהַנְּבִיאָה חָלָה עַל חֲכָם וְגַבּוּר הַמְתַּגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, וְאִין
יִצְרוֹ מְתַגַּבֵּר עָלָיו בְּשׁוּם דְּבָר", וְכִמְבָאָר שֶׁם בְּאַרְכָּה,
הַהִיבְטִים שְׁלָה, וְכִמְבָאָר בְּרַמְבַּ"ם בְּהַלְכוֹת יְסוּדֵי הַתּוֹרָה,
"מִיִּסוּדֵי הַדַּת לִידַע שְׂהָא-ל יתְּבַרְךָ מְנַבֵּא בְּנֵי אָדָם, וְהַנְּבִיאָה
חָלָה עַל חֲכָם וְגַבּוּר הַמְתַּגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, וְאִין יִצְרוֹ מְתַגַּבֵּר
עָלָיו בְּשׁוּם דְּבָר", וְכִמְבָאָר שֶׁם בְּאַרְכָּה כִּמְהָ גְדוּלָה מַעֲלַת
הַנְּבִיאִים, וְלִכֵּן מֵאַחַר שֶׁהִנְבִּיא מִתְעַלָּה מִגְּדֵרֵי הַשֶּׁכֶל (וגם הַמִּידוּת וְכֵל שֶׁאֵר

24) תניא קונטרס אחרון דיבור המתחיל להבין מה שכתוב בפרי עץ חיים בשם רעיא מהימנא פרשת משפטים. וראה זוהר חלק ב קטז, ב. - ועיין גם כן טור ושולחן ערוך אורח חיים סימן צח. שולחן ערוך רבנו שם והלכות תלמוד תורה פרק ד סעיף ה. 25) בכתוב (שמואל א יט, כד) ליתא תיבת "את". אבל כבפנים הוא בגוף כתב יד קודש דתרג"ח, מה שאין כן ב[קונטרס]ומעין (מאמר כו פרק (א).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 פרטי המציאות והיישות שלו ומתבטל לחלוטין לאלוקות) נקראת בחינה
 2 זו שטות, שזהו ההטיה נטייה למעלה מן הדעת וההשגה,
 3 ולהיות שהעבודה במשפן ומקדש הוא לאהפכא חשוכא
 4 לנהורא, להפוך חושך לאור עד כדי כך דהחשף עצמו יאיר, כמבואר
 5 לעיל בפרקים א"ב ויהינו
 6 דמהשטות דלעמת זה 1
 7 שלמטה מן השכל המעלימה 2
 8 ומסתירה על אלוקות ולכן היא 3
 9 בבחינת חושך יתיה בבחינת 4
 10 שטות דקדשה שהיא 5
 11 למעלה מן השכל ובבחינת אור, 6
 12 לכן היה המשפן מעצי 7
 13 שטים דוקא, "שטים" 8
 14 מלשון שטות ויהינו 9
 15 הלמעלה מן הדעת 10
 16 המתברר ונעשה מן 11
 17 הלמטה מן הדעת לאחר 12
 18 שחושך ה"למטה מן הדעת" 13
 19 מתברר ומזדכך והופך לאור של 14
 20 "למעלה מן הדעת". 15
 21 והולך ומפרט את משמעות 16
 22 הדברים בעבודת ה' של כל אחד 17
 23 ואחד: 18
 24 וזהו "ועשו לי מקדש 19
 25 ושכנתי בתוכם", בתוך 20
 26 כל אחד ואחד, שעניין זה 21
 27 של הפיכת השטות דלעומת-זה 22
 28 לשטות דקדושה שהיא במשכן 23
 29 קיים למעשה בעבודת ה' של כל 24
 30 אחד ואחד וזה בא על ידי 25
 31 עבודת האדם בעבודת 26
 32 הברורים הפרטית שלו, 27
 33 שפועל לאהפכא חשוכא 28
 34 לנהורא, והינו להפך את 29
 35 הלמטה מן הדעת דעולם 30
 36 (פון וועלט של העולם), 31
 37 שיהיה מזה למעלה מן 32
 38 הדעת, כפי שהולך ומבאר 33
 39 דישנם כמה דברים באדם שהוא נוהג מתנהג ועושה בן לא 34
 40 בגלל סיבה הגיונית המתקבלת על הדעת אלא וויילע אזוי טוט וועלט, 35
 41 כי כך נוהגים בעולם והדברים האלה הם כמו חק שבלתי מזיזים 36
 42 אותו ממקומו ואנשים עושים אותם ללא טעם אלא רק לפי דכן הוא 37
 43 הנהגת העולם, וכמו בכמה עניני נמוס והדומה כו', שנהוג 38

ולכן נקראת בחינה זו שטות, שזהו ההטיה למעלה מן
 הדעת וההשגה, ולהיות שהעבודה במשפן ומקדש הוא
 לאהפכא חשוכא לנהורא, דהחשף עצמו יאיר, והינו
 דמהשטות דלעמת זה יהיה בבחינת שטות דקדשה, לכן
 היה המשפן מעצי שטים דוקא, והינו הלמעלה מן הדעת
 המתברר ונעשה מן הלמטה מן הדעת. וזהו "ועשו לי
 מקדש ושכנתי בתוכם", בתוך כל אחד ואחד, וזה בא על
 ידי עבודת האדם בעבודת הברורים שלו, שפועל
 לאהפכא חשוכא לנהורא, והינו להפך את הלמטה מן
 הדעת דעולם (פון וועלט), שיהיה מזה למעלה מן
 הדעת, דישנם כמה דברים באדם שהוא נוהג ועושה בן
 וויילע אזוי טוט וועלט, והדברים האלה הם כמו חק
 שבלתי מזיזים אותו ממקומו לפי דכן הוא הנהגת
 העולם, וכמו בכמה עניני נמוס והדומה כו', הנה את זה
 צריכים להפכו אל הלמעלה מן הדעת בעבודה, וכמו
 על-דרך-משל זמני האכילה וזמני השנה, הנה מצד
 הרגש העולם הם קבועים בעתים וזמנים, וגם כשצריך
 להתעסק במשא ומתן, ומכל מקום הנה זמנים האלו על
 פי הרב בלתי ניזזים ובלתי נדחים כלל ועקר, וזמני
 הקביעות של תורה ותפלה הם נדחים ואין להם קבע,
 ויש שהם נדחים חס-ושלום לגמרי, הנה האדם אשר
 נותן איזה חשבון לנפשו, האם יש איזה חכמה בהנהגה
 כזו, דמי הוא היודע עתו וזמנו, וכדאי אתא במדרש רבה
 "אין אדם שליט לומר המתינו לי עד שאעשה חשבונותי
 ועד שאצוה לביתי" כו', ואיך יתן כל נפשו על דבר שאין
 בו ממש כלל, ועל העקר מה שהיתה הפונה בירידת
 נשמתו למטה הוא שוכח לגמרי, והוא רק מצד הרוח
 שטות שמכסה על האמת, הנה זאת תהיה עבודתו להפך
 ואיך יתן כל נפשו על דבר שאין בו ממש כלל, עניני העולם
 הזה שלאמיתו של דבר הם חסרי ערך ועל העקר מה שהיתה הפונה
 בירידת נשמתו למטה עניני עבודת ה' בלימוד התורה וקיום המצוות
 הוא שוכח לגמרי, והוא רק מצד הרוח שטות שלמטה מטעם
 ודעת וחסרת הגיון שמכסה על האמת, הנה כיון שהוא נתון תחת

לעשות אותם רק כי כך נהוג בעולם הנה את זה צריכים להפכו ממצב
 של למטה מהדעת אל הלמעלה מן הדעת בעבודה, וכמו
 על-דרך-משל זמני האכילה וזמני השנה, הנה מצד הרגש
 העולם הם קבועים בעתים וזמנים, ובדרך כלל אנשים אוכלים
 וישנים בזמנים קבועים ולא
 מוכנים לשנות את ההרגל שלהם
 בעניין זה וגם כשצריך
 להתעסק במשא ומתן,
 ומכל מקום הנה זמנים
 האלו על פי הרב בלתי
 ניזזים ובלתי נדחים כלל
 ועקר, ואנשים לא מוכנים
 לדחות ארוחה או זמן שינה
 אפילו למטרות ריווח במסחר,
 ואך זמני הקביעות של
 תורה ותפלה הם נדחים
 ואין להם קבע, ואנשים
 מסוגלים לדחות קביעות של
 זמני תפילה וזמני לימוד תורה
 בשביל מטרות כאלה ואחרות
 ויש שהם נדחים חס-
 ושלום לגמרי, ולא רק שזמן
 התפילה או הלימוד מתאחרים
 אלא מוותרים עליהם לחלוטין,
 חס ושלום, ואולם הנה האדם
 אשר נותן איזה חשבון
 לנפשו, האם יש איזה
 חכמה בהנהגה כזו,
 המתבונן בדבר ועושה חשבון-
 נפש יבין שהנהגה הזו היא
 חסרת הגיון דמי הוא היודע
 עתו וזמנו מתי יפטר מן
 העולם, וכדאי אתא
 במדרש רבה 26 "אין
 אדם שהגיע זמנו להיפטר
 שליט לומר המתינו לי
 עד שאעשה חשבונותי
 ועד שאצוה לביתי" כו',
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86

ביאור בדרך אפשר

1 ההשפעה של ה"שטות דקליפה" זאת תהייה עבודתו להפך שטות
 2 זה דעולם ל"שטות דקדושה", להפוך את החושך לאור, ויַעֲמֵד עַל
 3 נַפְשׁוֹ וַיִּקְבַּע לוֹ עֵתִים לְתוֹרָה מבלי לבטל או אפילו לדחות אותם,
 4 וְאֵז כאשר יקיים בעצמו את הציווי "ועשו לי מקדש" ויהפוך את חושך
 5 הקליפה לאור הקדושה הַגֵּה
 6 יקיים בו בפרט "וְשִׁכַנְתִּי
 7 בְּתוֹכְכֶם", שתמורת המצב בו
 8 יש על הנפש האלוקית העלם
 9 וכיסוי יהיה מצב הפוך שְׁאִיר
 10 לוֹ גְלוּי אִזְרָא אֱלֹקֵי
 11 בְּנַפְשׁוֹ, וְזֶהוּ סִיכּוּם וְהַהוֹרָאָה
 12 למעשה שבדברי הזוהר שהובאו
 13 בתחילת המאמר פֶּד אֲתַפְּקִיא
 14 סְטָרָא אַחְרָא, שְׁעַל יְדֵי
 15 שְׁפוּעַל לְהַפֵּךְ אֶת
 16 הַשְּׁטוּת דְּנַפְשׁ הַבְּהֵמִית
 17 אוֹן דְּעַם קֵאָף פּוֹן וְעֵלֵט
 18 ואת ההתלהבות והלהט של
 19 העולם בעניינים גשמיים אֶל

ביאור בדרך אפשר

20 הַקְּדֻשָּׁה בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, אֵז אֲסַתְּלַק יִקְרָא דְקוּדְשָׁא
 21 בְּרִיף הוּא בְּכוּלְהוּ עֲלָמִין, מתעלה כבודו של הקדוש ברוך הוא בכל
 22 העולמות שְׁמַאִיר וּמַתְגַּלָּה אִזְרָא הַסּוֹבֵב כָּל עֲלָמִין האור האלוקי
 23 האינסופי המאיר בכל העולמות בשווה (כמבואר לעיל בפרק א).
 24 קְצוּר. יִבְאָר את המשמעות
 25 הפנימית והעניין בעבודת ה' של
 26 שְׁטוּת וְהַטְיָה נְטִייה
 27 לְמַעַלָּה מִטַּעַם וְדַעַת
 28 שהיא שטות דְקְדֻשָּׁה, וְכִמּוֹ
 29 הַפְּשֻׁט הִיצִיָּאה מֵהַגְּדִירִים של
 30 הַרְגֵּשׁ הַשְּׁכָל וְהַמְדוּת
 31 בְּעַת הַנְּבוּאָה. לִכֵּן
 32 הַמְשַׁכֵּן מַעְצֵי שְׁטִים
 33 מִלְשׁוֹן "שטות", אֲתַהַפְּקִיא
 34 דְשְׁטוּת דְלַעֲמַת זֶה
 35 לְשְׁטוּת דְקְדֻשָּׁה. וְעַל
 36 דְרַף זֶה בְּעִבּוּדַת כָּל אֶחָד
 37 וְאֶחָד.
 שְׁטוּת זֶה דְעוֹלָם, וַיַּעֲמֵד עַל נַפְשׁוֹ וַיִּקְבַּע לוֹ עֵתִים
 לְתוֹרָה, וְאֵז הַגֵּה "וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם", שְׁאִיר לוֹ גְלוּי אִזְרָא
 אֱלֹקֵי בְּנַפְשׁוֹ, וְזֶהוּ פֶּד אֲתַפְּקִיא סְטָרָא אַחְרָא, שְׁעַל יְדֵי
 שְׁפוּעַל לְהַפֵּךְ אֶת הַשְּׁטוּת דְּנַפְשׁ הַבְּהֵמִית אוֹן דְּעַם קֵאָף
 פּוֹן וְעֵלֵט אֶל הַקְּדֻשָּׁה בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת, אֵז
 אֲסַתְּלַק יִקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בְּכוּלְהוּ עֲלָמִין, שְׁמַאִיר
 וּמַתְגַּלָּה אִזְרָא הַסּוֹבֵב כָּל עֲלָמִין.
 קְצוּר. יִבְאָר שְׁטוּת וְהַטְיָה לְמַעַלָּה מִטַּעַם וְדַעַת
 דְקְדֻשָּׁה, וְכִמּוֹ הַפְּשֻׁט הַרְגֵּשׁ הַשְּׁכָל וְהַמְדוּת
 בְּעַת הַנְּבוּאָה. הַמְשַׁכֵּן מַעְצֵי שְׁטִים, אֲתַהַפְּקִיא דְשְׁטוּת
 דְלַעֲמַת זֶה לְשְׁטוּת דְקְדֻשָּׁה. וְעַל דְרַף זֶה בְּעִבּוּדַת כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד.

אגרות קודש

ב"ה, ט' שבט, תשי"ט
 ברוקלין.
 שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נתקבל מכתבו מיום הרביעי, בו מעיר על הכתוב בהתחלת טור ושוי"ע,
 בענין שויתי ה' לנגדי תמיד, ושואל אולי יתעה האדם את עצמו במחשבה שלו בהאמור.

והנה לדעתי האמור בטור ושוי"ע (כן הוא גם פירוש הפשוט של הכתוב), אינו תפלה ובקשה, אלא
 סיפור דברים, ע"ד הנהגה טובה וגם מוכרחית, וכמובן ג"כ מביאור הרמב"ם בזה הענין - הובא בטוש"ע
 שם.

אנצל הזדמנות זו לעוררו על הפירוש בפנימית הענין האמור, דשויתי - ע"פ תורת החסידות, כוונתו
 לתוצאות פנימיות הבאות ע"י אשר שויתי ה' לנגדי תמיד כפשוטו.

ומבואר הענין בצואת הריב"ש (הבעש"ט) אשר כאשר מקיים שויתי כפשוטו ה"ז מבוא לשויתי
 מלשון השתוות, ובלשון המשנה (ברכות רפ"ט) בכל מדה שהוא מודד לך, ובצואת הריב"ש שם באריכות.

בכבוד ובברכה לבשו"ט.